PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

Leto XX. Št. 18 (5701)

TRST, sreda 22. januarja 1964

PO OBISKU PRI PAPEŽU, SARAGAT ODPOTOVAL NA URADEN OBISK V LONDON

Vlada je za to, da parlamentarna komisija ugotovi vse odgovornosti glede Vaionta

Prefekta v Bellunu in Vidmu odstavljena - V kratkem ukrepi vlade glede referenduma, deželne ureditve, reforme zakona o javni varnosti in reforme zakonikov - Volilni zakon za Furlanijo-Julijsko krajino v senatu

RIM, 21. — Zunanji minister Saragat je bil danes na zasebnem obisku pri papežu, popoldne pa je odpotoval z letalom v London, kjer bo imel razgovore z angleškim zunanjim ministrom Butlerjem, s predsednikom vlade Homom in z ministrom za industrijo in trgovino Heathom; v četrtek in petek pa se bo udeležil seje ministrskega sveta zahodnoevropske zveze.

Na današnji seji ministrskega sveta so vzeli na znanje ukrepe, ki sta jih minister za javna dela in ENEL sprejela v zvezi s katastrofo v Vaiontu, hkrati pa so dali ugodno mnenje o imenovanju parlamentarne preiskovalne komisije, ki naj temeljito razčisti zasebne in javne odgovornosti za to katastrofo. Prefekta v Bellunu in Vidmu so postavili na razpoloženje in imenovali nova prefekta.

Ministrski svet je vzel z zadovoljstvom na znanje dosedanje delo medministrske komisije, ki pripravlja nov zakonski osnutek za obnovo uničenih krajev na področju Vaionta. Podpredsednik vlade Nenni in pristojni ministri so poročali o pripravljanju zakonskih osnutkov, ki zadevajo referendum, deželno ureditev, reformo zakona o javni varnosti in reformo zakonikov. Ustrezne ukrepe bodo sprejeli na bližnjih sejah ministrskega sveta.

Danes so objavili tehnično poročilo komisije ENEL o vzrokih, ki so privedli do katastrofe na področju Vaionta; komisija ni imela naloge razčistiti morebitne odgovornosti za katastrofo.

Včeraj popoldne so začeli v senatu razpravljati o zakonskem osnutku, ki določa predpise za izvolitev deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine. V začetku seje je bil kratek dlakocepsko-juridičen besedni dvoboj med demokristjanskim senator em Dominedojem in misovskim senatorjem Nencionijem. V razpravo je posegel tudi komunistični senator Gianquinto.

Senator Nencioni je izrekel ugovor ustavnega značaja. Rekel je, da je sploh vsaka razprava o tem zakonskem osnutku odveč, češ da je že vnaprej obsojen na neučinkovitost, in sicer iz dveh razlogov. Predvsem zato, ker člen 60 posebnega statuta dežele Furlanija-Julijska krajina predvideva, da bi bil moral sedanji zakonski osnutek biti sprejet in objavljen kot zakon štiri mesece po odobritvi in uveljavljenju statuta. Drugič, ker italijanski ukrep ne spada v pristojnost parlamenta, marveč deželnih organov. Senator Dominedo pa je zavrnil tezo misovskega senatorja ter rekel, da je ukrep popolnoma ustaven. Dejal je, da člen 69, na katerega se je skliceval senator Nencioni, ne predvideva nobene zapadlosti, če bi minil rok 4 mesecev. Po drugi strani pa je tudi popolnoma normalno, da parlament določi prve norme, ki se tičejo izvolitve deželnega sveta. Ravno parlamentu pripada po ustavnih določbah naloga, da uresniči deželno ureditev.

Tudi komunistični senator Gianquinto se je izrekel proti ugovoru misovskega senatorja. Temu stališču se je pridružil tudi podtajnik Ceccherini. Dejal je, da je zavzela vlada ena o stališče tudi v razpravi, ki je bila v poslanski zbornici.

Nato so dali na glasovanje ugovor senatorja Nencionija in velika večina je ugovor zavrnila. Zato je senat nadaljeval z razpravljanjem o zakonskem osnutku.

Za takojšnjo odobritev zakonskega osnutka v besedilu, ki ga je že odobrila poslanska zbornica, so se izrekli še Bonacina (PSI), Zannier (PSDI), ki je poudaril med drugim, da bo dežela pospešila rešitev vprašanj «slovenskih etničnih manjšin v vzdušju vzajemnega razumevanja»; Vallauri (KD) in Vidali (KPI); zatem so razpravo odložili na jutri.

V poslanski zbornici so začeli razpravo o zakonskem predlogu poslanca Curtija (KD), ki predvideva reformo državnega proračuna. Po tem predlogu se finančno leto vskladi s sončnim letom, državni proračun pa se predloži parlamentu z enim samim zakonskim osnutkom, ne pa z 19 zakonskimi osnutki (za vsako ministrstvo posebej, kakor se je to dogajalo do sedaj), kar bo omogočilo pregled čez celotno finančno poslovanje države. Proti tej reformi so se izrekli le misovci, ki so zatrjevali, da je namen te reforme okrnitev pristojnosti parlamenta, hkrati pa da je ta reforma potrebna izključno zaradi uveljavljenja gospodarskega načrtovanja. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Danes se je konstituirala parlamentarna skupina poslancev PSIUP. V vodstvo te skupine so bili izvoljeni Luzzatto Cacciatore, Pigni, Angelino in Franco; za predsednika skupine je bil izvoljen Luzzatto, za podpredsednika Cacciatore, za tajnika pa Pigni. V poslanski zbornici bodo poslanci PSIUP sedeli nad socialističnimi poslanci.

Poslanci PSIUP so predložili interpelacijo na predsednika vlade in na ministra za kmetijstvo, v kateri ju sprašujejo, ali ne nameravata sprejeti ustreznih ukrepov, da bi normalizirali stanje na področju zveze kmetijskih konzorcijev.

Danes so izpopolnili parlamentarne komisije, ki so izgubile ali svojega predsednika ali podpredsednika ali pa tajnika. Za predsednika komisije za zunanje zadeve je bil izvoljen socialdemokrat Bertinelli, na mesto dosedanjega predsednika Saragata; za predsednika komisije za industrijo je bil izvoljen socialist Albertini, na mesto Giolittija; za predsednika komisije za javna dela je bil izvoljen demokristjan Alessandrini; za predsednika pravosodne komisije, socialist Zappa; za podpredsednika komisije za ustavne zadeve, socialdemokrat Ariosto; za predsednika komisije za kmetijstvo pa demokristjan Sedati.

Napetost med ZDA in Francijo zaradi Kitajske

WASHINGTON, 21. — Predstavnik ameriškega državnega departmaja je danes potrdil, da so ZDA dobile od francoske vlade te dni noto, s katero ta vlada odgovarja na ameriško noto v zvezi s priznanjem pekinške vlade. Predstavnik pa ni hotel nič povedati o vsebini francoske note, in je dejal, da je ta «več kakor sporočilo, da so dobili ameriško noto».

Na vprašanje glede posvetovanj med ZDA in Formozo je predstavnik odgovoril, da se ta posvetovanja dejansko tičejo možnosti francoskega priznanja Pekinga, toda ne vprašanja priznanja «dveh kitajskih držav». Dodal je, da bo državni tajnik Dean Rusk obravnaval številna vprašanja v Tokiu, kamor bo odpotoval konec tedna. Pripomnil je, da «državni departma noče dati vtisa, da pozivamo Formozo, naj prekine diplomatske odnose s Francijo».

V Parizu zatrujejo francoski funkcionarji, da je zunanji minister de Murville po navodilu de Gaulla zavrnil ameriško noto o priznanju Kitajske «s suho in odločno noto».

Govori se, da bo Čuenlaj morda obiskal Francijo, še preden se bo vrnil v Peking s sedanjega potovanja po Afriki v Parizu pa to zanikujejo.

Predsednik kanadske vlade Pearson je na tiskovni konferenci sporočil, da je imel kratek razgovor z ameriškim poslanikom v Franciji, ko je bil v četrtek v Parizu. Ni pa hotel nič reči v zvezi z govoricami, da je bil ta razgovor zelo buren.

Predsednik japonske vlade Ikeda je danes v parlamentu izjavil, da bo njegova vlada vodila do Kitajske «previdno realistično politiko».

Dodal je, da namerava Japonska ohraniti diplomatske odnose tudi s Formozo. Dalje je izjavil, da namerava Japonska iskati «skladnost svoje politike do Formoze z razvojem trgovine s Pekingom». «Vendar pa, je dodal, Ikeda, moramo upoštevati stvarnost zaradi bližine celinske Kitajske in upoštevati previden razvoj naše politike. Sprično gibanja na mednarodnem prizorišču za navezavo diplomatskih odnosov s Kitajsko bo Japonska pri svojih odločitvah upoštevala razvoj mednarodnega mnenja in interesov mednarodnega miru.»

Poslanici Johnsona in Hruščova ob nadaljevanju dela v Ženevi

Uvodni pozdrav U Tantovega namestnika Protića

Pet točk Johnsona in šest točk Carapkina

ŽENEVA, 21. — Po petih mesecih prekinitve se je danes nadaljevalo v Ženevi delo razorožitvene konference. Navzoče je pozdravil namestnik tajnika OZN U Tanta jugoslovanski predstavnik Protič, ki je med drugim poudaril: «Vedno ugodnejše ozračje in dosedanji ukrepi glede razorožitve dajejo upati, da bomo v letu 1964 dosegli dobre uspehe. To upanje se je okrepilo po nedavnih enostranskih odločitvah za zmanjšanje vojaških proračunov, oboroženih sil in oborožitve.» Na koncu je Protič izjavil, da, če bodo lanskemu napredku sledili novi uspehi, bodo prihodnja pokolenja mogla reči, da bo leto 1963, leto važnega preobrata v mednarodnih odnosih.

Na seji so prebrali tudi poslanici, ki sta ju konferenci poslala ameriški predsednik Johnson in predsednik sovjetske vlade Hruščov. Seja se je zatem nadaljevala pri zaprtih vratih pod predsedstvom kanadskega predstavnika Burnsa.

V svoji poslanici predlaga predsednik Johnson pet točk, glede katerih bi bil po njegovem mogoč sporazum: 1. Prepoved neposredne ali posredne grožnje z uporabljanjem sile, z napadom, s prevratom ali tajnim dobavljanjem orožja za spremembo meja ali za raztegnitev nadzorstva nad določenimi ozemlji z odstranitvijo tamkajšnjih oblasti. 2. ZDA, Sovjetska zveza in njih zavezniki bi se morali sporazumeti, da raiščejo možnost nadzorovanega blokiranja števila in značilnosti strateških obrambnih in napadalnih jedrskih nosilcev. Tak sporazum bi odprl pot skrčenju vseh vrst vojaških sil. 3. Nadzorovan sporazum za prekinitev pridobivanja atomskega materiala, namenjenega v vojaške namene. Pri iskanju takega sporazuma so ZDA pripravljene izvesti znižanje, s tem da bi obe strani zaprli podobne proizvodne naprave drugo za drugo ob medsebojnih inšpekcijah. Pri tem omenja, da so ZDA sprejele pobude v tej smeri, in izraža upanje, da bo Sovjetska zveza storila isto. ZDA so pripravljene sprejeti primerno mednarodno nadzorstvo o ukrepih te vrste, ki so jih že napovedale. 4. Zmanjšanje nevarnosti vojne po pomoti ali nenadnih napadov. ZDA so pripravljene proučiti predloge za sistem opazovalnih postaj. 5. Prepoved širjenja jedrskega orožja na države, ki ga nimajo, in to sporazumno z vsemi glavnimi atomskimi silami. Privolitev teh jedrskih držav, da se za povečano število njih atomske dejavnosti v miroljubne namene podredijo enakim inšpekcijam, ki so zaželene za druge države. Razen tega bi morali prepovedati vse jedrske poskuse pod učinkovitim nadzorstvom in ugotavljanjem. «Vsak od teh predlogov, zaključuje Johnson, je važen za mir, in glede nobenega od njih ni nemogoč sporazum. Najboljši način, da se začnemo razoroževati, je prav začeti, in ZDA so pripravljene skleniti stroge sporazume na teh sektorjih ter proučiti vsak drug predlog.»

V vseh govorih na današnji seji se je poudarjalo izboljšanje mednarodnih odnosov. Foster za ZDA, Carapkin za SZ, Thomas za Veliko Britanijo, Cavalletti za Italijo in De Castro za Brazilijo so v svojih govorih to poudarjali. Ameriški delegat je v svojem govoru ponovil pet točk, ki jih omenja predsednik Johnson v svoji poslanici.

Tudi sovjetski delegat Carapkin je poudaril, da so ugodni pogoji, ki jih je treba izkoristiti do kraja, da bi znova in znatno napredovali in dosegli nove sporazume. Carapkin je predlagal naslednje vzporedne razorožitvene ukrepe: 1. Znižanje števila oboroženih sil. SZ je pripravljena znižati število svojih sil v tujini, s pogojem, da zahodne države storijo isto. Prava popustitev napetosti, zlasti v Evropi, je namreč odvisna od normalizacije položaja v Srednji Evropi. 2. Znižanje vojaških proračunov, kar je Sovjetska zveza že enostransko storila. 3. Nenapadalna pogodba med državami NATO in varšavskim paktom. 4. Določitev brezatomskih področij, posebno v srednji Evropi, na Balkanu in Sredozemlju. 5. Prepoved širjenja jedrskega orožja. Potrebno je odpraviti vse neposredne ali posredne poti, ki bi omogočile, da dobijo jedrsko orožje tisti, ki so dvakrat povzročili svetovno vojno. 6. Sredstva, da se preprečijo nenadni napadi, in ustanovitev opazovalnih postaj. Eden glavnih ukrepov, da se preprečijo nenadni napadi, je znižanje oboroženih sil v Evropi. Toda to ni dovolj, če se to neposredno ne poveže na formalno prepoved obema nemškima državama, da bi imeli jedrsko orožje.

Johnson predložil zvezni proračun ki določa znižanje državnih izdatkov

Znižali se bodo tudi vojaški izdatki, vendar pa predstavljajo še vedno nad polovico vseh izdatkov - Predsednik še posebno poudarja «boj proti revščini» - Znižala se bo podpora za kmetijske presežke

WASHINGTON, 21. — Predsednik Johnson je predložil danes senatu proračun za prihodnje finančno leto. Proračun določa 97,9 milijarde dolarjev izdatkov, t. j. 900 milijonov manj, kakor je predvideval predsednik Kennedy za tekoče leto. Dohodki pa se računajo na 93 milijard dolarjev. Predsednik poudarja, da je primanjkljaj 4.900 milijonov manjši za 5.100 milijonov od primanjkljaja v tekočem proračunu, in dodaja, da je to važen korak za povratek k uravnovešenemu proračunu.

Kakor lansko leto, se proračun naslanja na naglo znižanje davkov, ki ga senat še ni odobril, ki pa ga predsednik odločno zahteva v svoji poslanici, ki jo je poslal včeraj kongresu.

Vojaški izdatki, se bodo zmanjšali, čeprav predstavljajo še vedno polovico proračunskih izdatkov. Predsednik predvideva za 54 milijard izdatkov v ta namen, v čemer pa ni všteta vojaška pomoč tujini.

V svoji poslanici kongresu pravi predsednik, da so državni izdatki, čeprav znižani, zadostni za zajamčenje državne varnosti in za večji gospodarski razmah, s pogojem, da se kolikor mogoče hitro znižajo davki, kakor zahteva vlada. Načrt zakona predvideva znižanje davkov za več kot 11 milijard dolarjev. Če se upoštevajo učinki prvega znižanja davkov, bi se moral bruto narodni dohodek v tekočem letu zvišati na 625 milijard dolarjev, državni dohodki pa bi se zvišali za 5,6 milijarde dolarjev. Gospodarstveniki poudarjajo namreč, da bo znižanje davkov dalo novo spodbudo gospodarski dejavnosti.

Kar se tiče izdatkov zvezne vlade, ki bodo za 500 milijonov nižji od izdatkov v tekočem finančnem letu, poudarja predsednik, da si je zastavil naslednje smotre: «Uvesti varčevalno in učinkovito upravo vlade, tako da bo vsak dolar davkov, dobro porabljen dolar. Velikodušno upoštevati potrebe prebivalstva in s pomočjo krajevnih skupnosti odločno napasti otoke revščine v deželi.»

Boj proti revščini je eno glavnih poglavij v predsednikovi poslanici. Predsednik napoveduje, da bo v najkrajšem času predložil kongresu posebno zakonodajo, ki naj koordinira razne dejavnosti v boju proti revščini, ki še vedno obstaja na nekaterih kmečkih področjih ZDA. Več ko milijarda dolarjev zveznih dohodkov se bo uporabila za to odločno in koordinirano borbo proti revščini. Kar se tiče vojaških izdatkov, določa proračun za obrambo 800 milijonov dolarjev manj kakor prejšnji. Predsednik dodaja, da bo kljub temu ostala obrambna zmogljivost ZDA nespremenjena, in da se bo celo okrepila na vseh sektorjih. Zatem poudarja, da ZDA še vedno iščejo mednarodno pomirjenje, «toda ne morejo ošibiti svoje budnosti». Zato bodo ZDA nadaljevale podzemeljske jedrske poskuse, njih naprave za poskuse v atmosferi bodo vedno v pripravljenosti, ter bodo še dalje razvijale sistem za ugotavljanje tajnih poskusov.

Predsednik našteva nato razne vrste izstrelkov in obrazložuje ameriški sistem.

Za vojaško pomoč tujini zahteva predsednik 1,1 milijarde dolarjev. ZDA nudijo vojaško pomoč 60 državam. 70 odstotkov ameriške vojaške pomoči gre devetim državam «na strateških položajih», ki so «na periferiji komunističnega bloka». Gre za Grčijo, Turčijo, Iran, Indijo, Pakistan, Tailandijo, Južni Vietnam, Formozo in Južno Korejo. Vojaška pomoč državam Latinske Amerike in Afrike pa je namenjena predvsem okrepitvi notranje varnosti.

Za atomsko energijo zahteva Johnson 2735 milijonov dolarjev. Izdatki za izdelovanje jedrskega orožja bodo enaki lanskim, zvišali pa se bodo izdatki za miroljubno uporabo atomske energije.

Vladni izdatki za vesoljsko raziskovanje se bodo zvišali za 63 milijonov dolarjev. Predsednik zahteva 5.304 milijone dolarjev, katerim je treba dodati drugih 141 milijonov za načrt za pošiljatev človeka na Luno v sedanjem desetletju. Pri tem dodaja, da zahtevani izdatki predstavljajo minimum, ker «ni voznih listkov drugega razreda za potovanje v kozmos, pa naj bodo naši znanstveniki in tehniki še tako izvrstni».

Kar se tiče kmetijstva, javlja predsednik, da namerava v kratkem predložiti novo zakonodajo, ki naj bolje zajamči dohodke kmetov, predvsem pa pridelovalcev žita, bombaža in mlečnih izdelkov. Ta zakonodaja bo morala omogočiti vladi, da zniža podporo, ki jo vlako leto daje, da vzdržuje odvečno kmetijsko proizvodnjo. Vladni izdatki na kmetijskem sektorju se bodo morali prihodnje leto znižati za 1.300 milijonov dolarjev.

Zvišanje izdatkov za šolstvo za 400 milijonov je rezultat zakonodaje, ki jo je sprejel kongres za izboljšanje šolskega sistema.

Predsednik pravi dalje, da bo njegova gospodarska politika prispevala k ozdravljenju primanjkljaja v zunanji plačilni bilanci ZDA.

Politični opazovalci ugotavljajo, da je treba Johnsonov proračun uokviriti v politični okvir spričo dejstva, da bodo letos predsedniške volitve. Zato poudarja predsednik «človečanske» izdatke. Tadel poslanice tolmači republikanska opozicija kot sredstvo, da si predsednik pridobi volilno podporo 35 milijonov ljudi, ki kljub ameriški rekordni blaginji še vedno živijo v izredno slabem gospodarskem položaju.

ZAKLJUČEN OBISK DELEGACIJE KPI V JUGOSLAVIJI

Togliatti: ZKJ in KPI se strinjata o različnih poteh v socializem

«Lahko rečemo, da je Jugoslavija socialistična država, v kateri se družbeno in gospodarsko življenje gradi na socialističnih osnovah» - Obsodba stališča Kitajske

BEOGRAD, 21. — V palači zveznega izvršnega sveta so se danes dopoldne končali razgovori med delegacijama ZKJ in KPI pod vodstvom generalnih tajnikov Josipa Broza Tita in Palmira Togliattija.

Po končanih razgovorih je maršal Tito s soprogo priredil kosilo v čast delegaciji KP Italije. Delegacija KPI pod vodstvom Togliattija je nocoj prisrčno pozdravljena od najvišjih jugoslovanskih partijskih funkcionarjev pod vodstvom podpredsednika republike Aleksandra Rankovića odpotovala z vlakom iz Beograda v Italijo.

Obisk delegacije KPI je, kot se je pričakovalo, potekal v znamenju naporov obeh komunističnih strank, da prispevata v borbi naprednih sil za mir in socializem. Osnova teh razgovorov je bila utrditev miru in enotnosti mednarodnega delavskega gibanja. Razgovori so potrdili, da Zveza komunistov Jugoslavije in Komunistična partija Italije sodita, da je politika miroljubne koeksistence edina alternativa, kateri se mora podrediti vse ostalo, in uveljavljanju te politike je treba posvetiti vse napore.

Generalni tajnik KPI Togliatti se je odzval vabilu Zveze novinarjev Jugoslavije in je v navzočnosti vseh članov delegacije KP v Domu tiska v Beogradu nad eno uro odgovarjal na vprašanja tujih in domačih novinarjev. Člani italijanske delegacije so, je dejal Togliatti, zelo zadovoljni z rezultati razgovorov delegacije ZKJ, ki so se nanašali na vrsto vprašanj, med drugim na sodelovanje obeh partij na mednarodnem področju, na krepitev miroljubne koeksistence, na utrditev miru, na vprašanja enotnosti delavskega in komunističnega gibanja, na vprašanja sodelovanja med delavskimi in komunističnimi gibanji kapitalističnih držav in delavskega razreda socialističnih držav, kakor tudi na sodelovanje z naprednimi gibanji v novo osvobojenih deželah. Razgovori so se, je poudaril Togliatti, nanašali tudi na odnose med komunističnimi partijami in Zvezo komunistov Jugoslavije in skušali smo najti nove oblike za še tesnejše stike in še tesnejše sodelovanje. Zelo smo zadovoljni z rezultati tega sestanka in sodelovanja. Togliatti je dodal, da so v osnovnih vprašanjih ugotovili ne le medsebojne razumevanje, temveč tudi soglasje, upoštevajoč pri tem razlike, ki obstajajo med partijo ki ima oblast v svojih rokah, in italijansko partijo, ki je v opoziciji. «Toda tudi v teh pogojih, je poudaril Togliatti, sodimo, da so širše možnosti za sodelovanje v interesu miru, miroljubne koeksistence in enotnosti komunističnega gibanja na svetu. Komunistična partija Italije je v opoziciji; bori pa se za določene smotre, upoštevajoč razna pota za ureditev socialistične družbe. Značilno je, je poudaril Togliatti, da se ZKJ in KPI strinjata, da so različne poti, ki vodijo v socializem. Iz tega izhaja, da mi po različnih poteh stremimo k istim smotrom.»

Komunistična partija Italije in ZKJ sodita, da je stališče Kitajske do vprašanja miru, vojne in miroljubne koeksistence napačno, da sektaška politika Kitajske, ki teži k razdoru, prinaša škodo mednarodnemu delavskemu gibanju.

Spretno in duhovito je odgovoril Togliatti na vprašanje dopisnika «Tempa» na stališče KPI, ki ga je prikazal nedavno Pajetta v Rimu o možnosti obstoja več strank, ki pomeni odpoved enega osnovnih načel marksizma-leninizma, to je odpoved diktaturi proletariata.

«To je tiskovna konferenca ne partijska šola, je dejal Togliatti. Če bi bili v partijski šoli, bi vam lahko pokazal knjige, ki jih je napisal Lenin v ta ratnem času a ne danes, v katerih je napisano, da bodo v vsaki državi obstajale oblike diktature proletariata ustrezne posebnim pogojem te dežele. To je trdil tudi Engels pred Leninom. Mi gremo po poti, ki ni nova. Kar je za nas Italijane posebnega v borbi proti fašizmu, proti reakcionarnim silam, je to, da smo si priborili demokratični režim, demokratične svoboščine, in to zelo široke, ki so v korist ljudstva in v korist delavskega razreda. Zgrešili bi, če bi mislili, da lahko napredujemo brez teh svoboščin, toda hočemo jih še bolje uporabljati, kot smo jih doslej. Kar se tiče izjave v Rimu o možnosti obstoja več strank v neki deželi, v kateri je socialistična sila na oblasti, smo zelo zadovoljni za vaše usluge, da se ako naše stališče poudarja. Toda moram poudariti, da so to izjave, ki jih mi že več let ponavljamo.»

Glede sodelovanja med KPI in PSI, ki je v vladi, je Togliatti dejal, da je KPI s tovariši socialistične stranke vodila mnogo skupnih borb na sindikalnem in političnem področju. «Trenutno KPI nima namena predlagati socialistom, ki so v vladi, neki poseben sporazum o sodelovanju, toda nadaljevali bomo enotno borbo za uresničenje miru, socializma in miroljubne koeksistence.»

Prikazujoč svoje vtise o organizaciji gospodarskega in družbenega življenja v Jugoslaviji je Togliatti dejal, da brez omahovanja lahko reče, da je Jugoslavija socialistična država, v kateri se družbeno in gospodarsko življenje gradi na socialističnih osnovah. Dodal je, da so organizacijske oblike, ki se uporabljajo v Jugoslaviji različne od oblik drugih socialističnih držav, kar je normalno glede na različne pogoje. «To, kar nam je posebno padlo v oči, je poudaril Togliatti, je poseben demokratični značaj razvoja v Jugoslaviji.»

DANES

Saragat je včeraj obiskal papeža Pavla VI., popoldne pa je odpotoval v London, kjer bo imel danes razgovore z angleškim zunanjim ministrom Butlerjem, premierom Homom in ministrom za industrijo Heathom.

Vlada je odstavila prefekta v Bellunu in Vidmu, hkrati pa izjavija, da je za to, da pred časom predlagana parlamentarna preiskovalna komisija ugotovi vse odgovornosti v zvezi s katastrofo na področju Vaionta.

Senatorji bodo danes izglasovali volilni zakon za avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko krajino.

Važna in zanimiva je bila tudi tiskovna konferenca na sedežu CGIL v Rimu, na kateri je tajnik Novella obrazložil perspektive CGIL za leto 1964. Poudaril je, da je obračun sindikalne dejavnosti za lansko leto s splošnih vidikov pozitiven, čeprav so ostala nerešena še številna vprašanja. Podrobno je govoril o stališču CGIL do gospodarskega programiranja, kakor ga je ta organizacija že večkrat obrazložila, in se je odločno izrekel proti sleherni omejitvi mezd in potrošnje. Poudaril je, da je treba predvsem onemogočiti dejavnost monopolov in zagotoviti navzočnost sindikata v vseh stopnjah pripravljanja politike programiranja. Novella je še posebno poudaril, da CGIL uveljavlja v svoji sindikalni politiki načelo avtonomije, to je neodvisnost od vlad in strank ter od delodajalcev in v korist delavcev. CGIL se bo še dalje borila za okrepitev miru na svetu in mednarodne solidarnosti delavcev.

V Ženevi se je včeraj po petmesečni prekinitvi nadaljevalo delo razorožitvene konference. V začetku je delegate pozdravil U Tantov namestnik, jugoslovanski predstavnik Protić, ki je izrazil upanje, da bo leto 1964 prineslo nove uspehe. Vsi govorniki so poudarjali optimizem glede takih možnosti. Ameriški predsednik Johnson in Hruščov sta poslala konferenci poslanico. Johnson našteva v svoji poslanici pet predlogov, ki jih je že omenil v svojem odgovoru na novoletno poslanico Hruščova. Sovjetski delegat Carapkin pa je v svojem govoru naštel šest točk glede vzporednih razorožitvenih ukrepov, ki ijh je sovjetska vlada že večkrat omenila.

Precejšnjo pozornost je vzbudil tudi Johnsonov zvezni proračun, ki ga je predložil včeraj kongresu in ki določa znižanje državnih izdatkov. Znižali se bodo tudi izdatki vojaškega proračuna, čeprav še vedno precej presegajo polovico vseh izdatkov. Velik poudarek daje predsednik «boju proti revščini», kar je že poudaril v svoji poslanici o stanju v državi. Na splošno daje predsednik poudarek «človečanskim» izdatkom. To dejstvo pripisujejo republikanci letošnjim predsedniškim volitvam in zato označujejo Johnsonov proračun za volilni proračun.

Kar se tiče Tanganjike, so danes javili, da je vse britansko vojaško osebje zapustilo Tanganjiko. V deželi je vse mirno.

TISKOVNA KONFERENCA NA SEDEŽU CGIL V RIMU

Novella: CGIL vodi dosledno politiko uveljavljanja sindikalne avtonomije

Glavni tajnik je poudaril lanske pozitivne uspehe in nakazal nadaljnje perspektive sindikalnega gibanja

RIM, 21. — Glavni tajnik CGIL Novella je imel danes običajno letno tiskovno konferenco, na kateri je v imenu tajništva obrazložil perspektive CGIL za letos. V začetku je Novella poudaril, da je sindikalni obračun za lansko leto po mnenju CGIL pozitiven s splošnih vidikov Če je pozitivna ocena o lanskem sindikalnem letu v celoti upravičena, to vendarle ne pomeni, da niso bila številna vprašanja nerešena. Dodal je, da se sindikalne perspektive za letos kažejo težavne zaradi velike napetosti v nekaterih kategorijah spričo nepopustljivosti delodajalcev, ki hočejo preprečiti novim kategorijam, da bi se raztegnile pogodbene pridobitve, ki so se lani dosegle na nekaterih sektorjih. Izrekel je prepričanje, da bodo posamezne sindikalne organizacije tudi odslej vodile enotno akcijo, ki je lansko leto prinesla mnogo uspehov.

CGIL zavrača tezo zveze industrijcev in delodajalcev, da so razčlenjena pogajanja ovira za razvoj proizvodne dejavnosti in v nasprotju s politiko programiranja.

Zatem je Novella odločno zavrnil možnost omejitve ljudske potrošnje zlasti pa za delavce, spričo sedanje mezdne ravni in spričo sedanje brezposelnosti.

To pa ne pomeni pomanjkanje čuta odgovornosti do vprašanj povečanja proizvodnosti ter ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem ter valutne stabilnosti. To pomeni, da sindikati pripisujejo tem pojavom drugačne vzroke, kakor jih nakažejo delodajalske organizacije. Zato predlagajo sindikati drugačne ukrepe.

Poudaril je, da CGIL nasprotuje sleherni politiki neposrednega ali posrednega omejevanja mezd in potrošnje ter pogodbeni štednji, ki jo predlaga CISL. Res demokratična linija programiranja, kar se tiče gospodarskih in socialnih smotrov, mora nujno izvesti prehod oblasti za odločanje glede temeljnih vprašanj gospodarskega razvoja od monopolov na predstavniške organe skupnosti; izvesti se mora s potrebnimi deželnimi razčlembami in zagotoviti navzočnost sindikata na vseh stopnjah njene elaboracije.

Novella je izrazil zaskrbljenost CGIL v zvezi s sedanjo konjunkturo in je dejal, da je po mnenju CGIL sedaj potrebno posvetovanje ali razprava o programih in o izbiri industrije z državno udeležbo. «Prepričani smo, je dodal Novella, da, če se na eni strani znižajo investicijski programi ENI, IRI in ENEL (medtem ko se na drugi strani sprejemajo ukrepi, ki favorizirajo delniške investicije v privatne skupine), bo vedno težavnejša pozitivna intervencija v sedanji konjunkturi, in tako tudi dejavnost v okviru programiranja.»

«Razen tega zahtevamo, je nadaljeval govornik, da se takoj izvedejo ne samo pozitivni ukrepi, ki jih je napovedala vlada glede urbanistike in gradbeništva, temveč tudi njih obogatitev, in torej odločnejšo akcijo proti špekulacijam z zemljišči. To se lahko zgodi s tem, da se ti ukrepi spopolnijo z najnaprednejšim delom zakona Sullo.

Glede položaja v kmetijstvu, zlasti kar se tiče spolovinarstva, je Novella izjavil, da je nevarno, da obveznosti vlade ne bodo imele nobenega praktičnega razvoja in da ne bodo dale prizadetim kategorijam bistvenih in trajnih ugodnosti. Zato so potrebni novi in odločnejši ukrepi.

Novella je tudi poudaril, da je potrebno odločno načeti vprašanje skrčenja cirkulacije med proizvodnjo in potrošnjo, zlasti za živila, tudi z eliminacijo monopolističnega vmešavanja. Pripomnil je, da je CGIL s tem v zvezi postavila formalne zahteve in v celoti podpira pobude v tem smislu zadružnega gibanja. Prav tako zahteva CGIL takojšnji nastop vlade proti «Federconsorzi», da se tej organizaciji odvzame njena sedanja industrijska dejavnost in da se ta poveri državni industriji.

Novella je sporočil, da bo CGIL dala nekatere važne pobude, ki se tičejo med drugim poklicnega šolanja, reforme sistema nameščanja in socialne varnosti.

Dejal je dalje, da je CGIL pozitivno in z velikim zanimanjem sprejela napoved vlade, da pripravi statut o pravici delavcev, da se zajamčijo enotnost, svoboda in varnost na kraju dela. Poudaril je, da so po mnenju CGIL nepotrebni vsi «razglasi» in vse «karte», ki ponavljajo splošne pravice, ki jih že določa ustava. CGIL predlaga vrsto zakonodajnih ukrepov, ki naj menjajo nekatere upravne določbe, ki v veliki meri omejujejo sindikalne in demokratične pravice delavcev.

Proti koncu je Novella poudaril, da CGIL v svoji sindikalni politiki najdosledneje uveljavlja načelo avtonomije. «Neodvisnost od vlad in od strank in tudi od delodajalcev pomeni predvsem odklonitev slehernega apriorističnega stališča, najsi bo v prid ali proti tej ali oni vladni formuli, tej ali oni politični večini v parlamentu, in še posebej pomeni vso zvestobo specifičnim funkcijam sindikata, ki so vedno in ob vsaki okoliščini zastopali osnovne interese delavcev. V zvezi s tem nas programi vlade seveda zanimajo, morajo nas zanimati, toda vedno v strogi povezavi s socialnimi, gospodarskimi in demokratičnimi potrebami delavcev, ki jih mora specifično poudarjati predvsem sindikalno gibanje.»

Pripomnil je, da se s poskusi cepljenja sindikalnega gibanja na podlagi stališč, ki so se zavzela do vlade, dejansko napada avtonomija sindikata.

V zvezi s položajem v notranjosti CGIL je Novella izjavil, da se ta položaj razvija v smislu obstoja dveh socialističnih struj. Ta novi položaj nedvomno ustvarja nove probleme, ki so tudi zapleteni. Toda rešili se bodo pozitivno v duhu sodelovanja, ki označuje odnose med vsemi sindikalnimi strujami CGIL, na podlagi avtonomnega življenja sindikata in v interesu organizacije, da ima v svoji sredi dejansko predstavništvo realnih sil z odločno voljo, da se nadaljuje enotna politika CGIL.

Na koncu je Novella poudaril, da se bo CGIL še dalje borila za okrepitev miru na svetu in za okrepitev mednarodne solidarnosti delavcev.

Sledila so razna vprašanja, na katera so odgovarjali Novella in drugi člani tajništva.

Angleški častniki zapustili Tanganjiko

LONDON, 21. — Visoki komisar Tanganjike v Londonu je nocoj javil, da je vse britansko vojaško osebje zapustilo Tanganjiko. Dodal je: «Prišlo je do nesoglasij med Afričani in britanskimi vojaki.» Isti urad je zanikal trditve zahodnih agencij, da se je vojska polastila oblasti.

Na splošno je v Dar es Salamu in v vsej deželi mirno. Tajnik tanganjiškega predsednika je preteklo noč izjavil, da predsednik Njerere obvladuje položaj in da se mu ni nič zgodilo. Danes so agencije poročale, da je prišlo do novega nezadovoljstva med vojaki drugega bataljona. Davi je Njerere govoril po radiu in pozval prebivalstvo, naj bo mirno in naj ne povzroča neredov. Včeraj se je Njerere sestal s predstavniki vojakov in jih pozval, naj pismeno sporočijo svoje zahteve.

Predsednik Njerere je nocoj izjavil po radiu, da so incidenti v Dar Es Salamu sramota za Tanganjiko, in da je za vsako ceno potrebno preprečiti njih ponovitev. Dodal je, da je nerede povzročila «nekakšna zmeda». Obsodil je tiste, ki so izvršili nasilna dejanja in plenili, in je pripomnil, da namerava proučiti «zmedo», zaradi katere so nastali neredi.

Grivas sklical posvetovanje o Cipru

ATENE, 21. — Bivši vrhovni poveljnik EOKA general Grivas, ki živi sedaj v Atenah, je pozval 150 grških osebnosti na Cipru, naj pridejo v Atene na posvetovanje, da bi sprejeli ukrepe v zvezi s položajem na Cipru. Med povabljenimi osebnostmi so člani ciprskega parlamenta, časnikarji in bivši člani EOKA. Z Grivasom se bodo sestali v petek.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 5,5, najnižja —0,4, ob 19. uri 4,4, vlage 77 odst., zračni tlak 1039,9 narašča, veter 4 km zahodni, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 7,8.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 22. januarja Viktor
Sonce vzide ob 7,39 in zatone ob 16,55. Dolžina dneva 9,16. Luna vzide ob 11,42 in zatone ob 0,17.
Jutri, ČETRTEK, 23. januarja Rajko

IZ IZJAV PREDSTAVNIKOV SKUPIN V OBČINSKEM SVETU

Obveze strank levega centra predstavljajo začetek nove politike do slovenske skupnosti

Pittoni (PSI): jamstvo za spoštovanje pravic vseh državljanov, Italijanov in Slovencev, brez diskriminacije - Stoper (KD): upravičene potrebe slovenske manjšine je treba upoštevati - Morpurgo (PLI): liberalci želijo utrditev bratskih vezi z manjšino

S ponedeljkove seje tržaškega občinskega sveta, na kateri je bil izvoljen novi občinski odbor levega centra, smo poročali predvsem o programu novega odbora, ki ga je prečital župan dr. Franzil. O obširni diskusiji, ki se je razvila zelo pozno v noč, pa smo povzeli le nekaj kratkih stavkov iz govorov nekaterih svetovalcev. Ker pa so bile izjave predstavnikov svetovalskih skupin zelo zanimive, je potrebno, da se pri njih nekoliko dlje pomudimo.

Zelo obširen govor je imel socialistični svetovalec Pittoni, v katerem je najprej obrazložil vzroke, zakaj in pod kakšnimi pogoji se je Italijanska socialistična stranka v Trstu odločila, da sodeluje v občinski upravi levega centra. Pittoni je dejal, da sporazum med štirimi strankami predstavlja začetek politike levega centra v Trstu. Hkrati pa je dejal, da socialisti z zaupanjem gledajo v ta sporazum, ki predstavlja začetek dejanske in širše politične preusmeritve za katero se je socialistična stranka vedno borila v letih ko je bila v občinskem svetu v opoziciji.

Socialistični svetovalec je poudaril, da politika levega centra pomeni za socialiste, da so ostale stranke, ki sodelujejo v levem centru, prenehale s centristično politiko, s sodelovanjem z nacionalističnimi skupinami in z liberalno-konservativno ideologijo, da se je s tem uresničila popolna politična demokracija odnosno jamstvo za spoštovanje pravic vseh občanov, Italijanov in Slovencev, brez diskriminacije. Pittoni je še posebno poudaril, da politični sporazum, ki so ga podpisale stranke levega centra, obvezuje vse stranke podpisnice, da bodo vodile jasno demokratično politiko do prebivalcev slovenske narodnosti in da zavračajo vsako nacionalistično ali rasistično stališče ter katerokoli diskriminacijo. Še posebno te obveznosti karakterizirajo levi center v tržaški občinski upravi, kar dokazuje, koliko novega je bilo s tem sporazumom vnešenega.

Vodja komunistične skupine svetovalec Tonel je v svoji izjavi najprej ugotovil, da kako težko so potekala pogajanja med štirimi strankami levega centra za dosego sporazuma zlasti v pogledu razdelitve mest v občinskem odboru. Nato je komunistični svetovalec ugotovil, da so bile v novi program odbora vnešena nekatera vprašanja, ki so jih komunisti v občinskem svetu dolgo let zagovarjali in so zato prisilili Krščansko demokracijo, da jih je vključila celo v svoj volilni program za zadnje občinske volitve. Glede sestave občinskega odbora pa je komunistični svetovalec ugotovil, da si je v novem odboru levega centra demokristjanska desnica z vključitvijo svojega voditelja Romana še bolj okrepila svoj položaj. Potem ko je prečital odstavek o Slovencih, ki ga vsebuje politični sporazum strank levega centra, je svetovalec Tonel dejal, da komunistična skupina smatra, da bi takšno izjavo lahko nápravila tudi stara liberal-nacionalna kamora. V njej ni niti sledu o okrožnici Palamare o londonskem memorandumu in Posebnem statutu ter o ustavi Ta izjava ima samo en sam pomen: mirna asimilicija Slovencev. In s tem — je menil Tonel — se PSI strinja.

Svetovalec Skupne slovenske liste dr. Simčič pa je poudaril, da bi v resnično demokratični državi oblasti morale spodbujati in favorizirati ne pa ovirati razvoj šole etnične skupine, ter prispevati k vzdrževanju manjšinskih kulturnih in dobrodelnih ustanov. Doslej pa so vsa ta lepa načela ostala le na papirju. Nato je dr. Simčič ugotovil, da medtem ko zasebna podjetja stalno iščejo osebje z znanjem slovenščine, državne, poldržavne in krajevne oblasti ne gredo po tej poti. Ob zaključku je dr. Simčič z zadovoljstvom vzel na znanje izjavo štirih strank levega centra glede slovenske manjšine. Izrazil je zaupanje, da bo nova občinska uprava prispevala k dobremu sožitju med dvema etničnima skupinama in da bo s tem storila svojo demokratično in krščansko dolžnost.

Na ponedeljkovi razpravi o programu odbora levega centra je svetovalec dr. Pincherle prvič govoril kot predstavnik nove stranke PSIUP. Njegov govor se je v glavnem nanašal na spor, ki je nastal v socialistični stranki med avtonomisti in levico. Glede razgovorov, ki so pred sklenitvijo sporazuma o levem centru potekali med PSI in ostalimi tremi strankami, je svetovalec Pincherle dejal, da je v izvršnem odboru PSI socialistična levica predlagala ustanovitev posebnega resora v občinskem odboru za slovenska vprašanja.

Tudi demokristjanski predstavnik Stoper je poudaril važnost, da je bilo vprašanje slovenske manjšine vključeno v občinski program. Dejal je, da je bila KD vedno na stališču, kar sedaj poudarja tudi levi center, da je treba upoštevati upravičene potrebe slovenske manjšine, s katero morajo Italijani živeti v slogi, vsestranskem spoštovanju pravic in strogem upoštevanju dolžnosti.

Republikanec prof. Cumbat pa je poudaril, da je napačno misliti, da ima tukajšnja etnična skupina potrebo po pobudah večine za njen razvoj, kot da bi ne imela sama v sebi možnosti, da se v italijanskem demokratičnem ustroju lahko razvija. Zagotoviti pa je treba skladno in civilizirano sožitje med večino in manjšino.

Celo liberalec odv. Morpurgo se ni mogel izogniti važnemu vprašanju spoštovanja pravic slovenske manjšine. V svoji izjavi je med drugim dejal, da je treba povedati enkrat za vselej, da liberalci niso proti manjšini, da liberalci želijo, da se v spoštovanju medsebojnih tradicij vedno bolj utrjujejo z manjšino bratske vezi.

V SOBOTO IN V NEDELJO

Pajetta na deželni konferenci KPI

V soboto in nedeljo 25. in 26. januarja bo v Trstu druga konferenca komunistov dežele Furlanije-Julijske krajine, na kateri bodo razpravljali o stališčih komunistov z vidika priprav za prve deželne volitve. Konferenca se bo pričela v soboto dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Ul. Capitolina 3, ko bo poročal v imenu odstopajočega deželnega odbora Silvano Bacicchi o temi «Enotno gibanje za preobrat na levo in gospodarski in socialni razvoj v Furlaniji-Julijski krajini». Razprava se bo zaključila v nedeljo dopoldne, ko bo ob 11. uri govoril v kinu Arcobaleno član vsedržavnega tajništva Giancarlo Pajetta. Konferenca se bo zaključila z volitvami novega deželnega odbora KPI.

Seja tržaškega občinskega odbora

Na sinočnji seji tržaškega občinskega odbora so razpravljali predvsem o navadnih upravnih vprašanjih in sicer o številnih sklepih upravnega značaja. Poleg tega so sklenili, da se bo odbornik dr. Venier udeležil seje izvršnega odbora združenja odlikovanih občin, ki bo 1. februarja v Rimu. Podžupan prof. Cumbat pa bo zastopal občinsko upravo na zasedanju vsedržavnega italijanskega odbora združenja evropskih občin.

V petek seja pokrajinskega sveta

V petek se bo sestal pokrajinski svet, ki bo razpravljal o odstopu enega odbornika in enega namestnika in novem imenovanju. Gre za izvajanje sporazuma o levem centru tudi v pokrajini in je znano, da bo odstopil demokristjaski odbornik Savona, ki ga bo nadomestil socialdemokrat Fogher, prav tako bo odstopil kot namestnik odbornika demokristjan De Carli, katerega bo nadomestil republikanec Fragiacomo.

Odobritev sklepov krajevnih ustanov

Pokrajinski upravni odbor je odobril vrsto sklepov krajevnih ustanov. Za pokrajino je med drugim odobril predpise za delitev pomoči otrokom, izboljšanje pokojnin pokrajinskim upokojencem itd.

Za tržaško občino: zvišanje izdatka za popravilo otroškega vrtca v Ul. Manzoni za 2.050.000 lir, zvišanje izdatka za popravilo slovenske osnovne šole pri Sv. Soboti za 675.000 lir, izboljšanje pokojnin občinskim uslužbencem, obnovitev železniškega priključka na občinsko klavnico pri Sv. Soboti za 14.250.000 lir, določitev trošarinskih tarif za leto 1964, uvedbo 12 mest poljskih čuvajev.

Za nabrežinsko občino: tarifa za javne razlage, prodaja zemljišča Aldu Sedmaku, določitev dodatne trošarine in trošarine itd.

Za dolinsko občino: oddaja v zakup občinskega kopališča, prispevek Rdečemu križu.

Za zgoniško občino: prispevek Rdečemu križu.

Za repentaborsko občino: prispevki raznim podpornim ustanovam.

Nalezljive bolezni od 11. I. do 20. I.

Od 11. do 20. t.m. so bili v tržaški občini naslednji primeri nalezljivih bolezni: davice 4 primeri, škrlatinke 53, ošpic 82, noric 30, oslovskega kašlja 4, priušesne slinavke 27, rdečk 1, infekcijskega vnetja jeter 3.

«Vulkania» priplula dve uri prej

Včeraj ob 15. uri je priplula v tržaško pristanišče motorna ladja «Vulcania» dve uri prej, kot določa vozni red. Ladja ni mogla zapluti v beneško pristanišče zaradi megle in je čakala pet ur pred pristaniščem ter odplula zato iz Benetk prej. V našem mestu se je izkrcalo 300 ameriških turistov, ki so na križarjenju in ki bodo ponovno odpotovali 25. t.m.

RODITELJSKI SESTANEK V DIJAŠKEM DOMU

Koristna razprava s starši o učenju in vzgoji otrok

Nastop dramske skupine višješolcev in folklorne skupine nižješolcev

Preteklo nedeljo popoldne so se zbrali starši gojencev tržaškega dijaškega doma na drugem roditeljskem sestanku, ki je vsako leto običajno po izidu prvega tromesečja. Na sestanku so starši obravnavali šolske uspehe in neuspehe svojih otrok skupno s posameznimi vzgojitelji, ki vzdržujejo zvezo s profesorskim zborom te in one šole. Tako je bilo mogoče v soglasju med starši in domom poiskati poti in sredstva, da se vsakemu gojencu omogoči izboljšanje njegovega šolskega dela. Razgovori so bili seveda prepleteni tudi s problemi vzgoje, kajti prav v pravilni vzgoji leži tudi učni uspeh mladine.

Pred razgovori, ki so zavzeli največ časa, je upravnik Dijaškega doma podal karakteristiko izida prvega tromesečja. Ti izidi so rezultat zelo kratkega razdobja, saj profesorji na šolah uporabijo v začetku leta precej časa, da dijake pobliže spoznajo in se izid tromesečja izoblikuje zelo pozno, včasih celo v zadnjih štirinajstih dneh. Vendar pa je izid, kakršen-koli pač je, važno opozorilo dijaku, vzgojitelju in staršem, da pravilno usmerijo v drugem in tretjem tromesečju svoje napore za dosego povoljnega letnega uspeha. Zato mora biti izid prvega tromesečja kar skrbno proučen.

Nato je upravnik govoril o pomoči, ki jo morajo starši nuditi šoli in vzgojiteljem v njihovem prizadevanju. Ta podpora je lahko posredna: spoštovanje domskega hišnega reda, zlasti čuvanje resnosti in celotnosti učenju določenega časa; pravočasen povratek z obiskov domačih družin, podpiranje zavesti, da je študij resna dolžnost in ne le sredstvo za dosego nekih diplom, utrjevanje avtoritete vzgojiteljev v gojenčevih očeh.

Ker je bila razprava posvečena v glavnem študiju in šolskemu napredku gojencev, se je upravnik v ostalem omejil le na nekaj najnujnejših sporočil.

Novost letošnjega roditeljskega sestanka je bil uvod v ta sestanek, ki so ga pripravili gojenci svojim staršem. Višješolci so uprizorili Klopčičevo enodejanko «Mati», nižješolci pa so z belokrajnskim plesom doživeli krst svoje folklorne skupine. Igralci «Matere» so potrdili ugotovitev iz lanske uprizoritve «Jezusovih apostolov», da imamo v Dijaškem domu talentirane igralce, ki bi mogli ob resnem prizadevanju ustvariti še kakšno pomembno uprizoritev.

Tudi folklorna skupina utegne postati z resnim vežbanjem dobra kulturna ekipa.

Po kulturnem programu so prejeli nekateri gojenci knjižne in druge nagrade za dosežene uspehe.

Odložen kongres FIOM

Ker so odložili vsedržavni kongres FIOM, je tudi odbor FIOM v Trstu sklenil, da se odloži pokrajinski kongres, ki bi se moral pričeti v petek. Namesto tega bo kongres prvega in drugega februarja.

IZŽREBANA SLIKA A. ČERNIGOJA

20. januarja so v občinski galeriji izžrebali listek št. 4951, ki je povezan z dobitkom slike A. Černigoja. Imetnik listka lahko prevzame sliko v sobi št. 124 občinske palače.

GROZNA SMRT ZNANEGA TRŽAŠKEGA LASTNIKA BARA

Omamljen zaradi plinskih hlapov padel v nezavest in zgorel v kopalnici

Nesrečneža je našel sin, ki je na materin telefonski poziv iz bara pogledal v kopalnico - Vnetje plinskih hlapov je povzročilo manjšo eksplozijo in požar

V mestu zelo znani lastnik bara 60-letni Luigi Alzetta je včeraj zjutraj na grozen način umrl v kopalnici svojega stanovanja v Ul. Ginnastica 18, kjer se je zastrupil s plinom in živ zgorel. Prižgal je plinski bojler in ker se je hotel ogreti, je prižgal še pečico na plin, ki pa je slabo delovala. Uhajajoči plin je kaj kmalu napolnil prostor s smrtonosnimi hlapi, ki so potem povzročili še eksplozijo.

Kot je bila njuna navada, sta včeraj zjutraj zakonca Alzetta vstala zelo zgodaj, ker sta morala odpreti bar, ki ga imata na Trgu Libertà. Toda Alzetta je bil precej utrujen od prejšnjega večera in je ženi Clelii izrazil željo, da bi ostal še nekaj časa v postelji. Žena je pustila Luigija doma in sama odšla z doma. Dve uri kasneje je telefonirala domov, ker se je hotela prepričati če je mož vstal. Telefon v stanovanju je dolgo brnel, a odgovora ni bilo nobenega. Po dolgem času se je oglasil Alzettov 19-letni sin Alberto, ki bi bil moral biti v šoli, ampak je včeraj ostal doma zaradi napada influence. Na materino vprašanje, kje je oče, je Alberto povedal, da je odšel z doma, toda to se je Clelii zdelo zelo čudno in je naprosila sina naj pogleda v spalnico. Tam Alberto ni našel očeta, zato je hotel odpreti vrata kopalnice, vendar mu to ni uspelo, ker je bila za vrati ovira, začutil pa je značilen vonj po plinu in opazil, da je v notranjosti kopalnice vse osmojeno.

Alberto je tedaj ves zaskrbljen zapustil stanovanje ter se spustil na streho pokritega notranjega dvorišča, odkoder je lahko dosegel okno kopalnice, na katerem je bilo steklo razbito. Uspelo mu je odpreti okno in ko je pogledal v notranjost, se mu je nudil grozovit prizor. Na tleh je zagledal očeta z glavo obrnjeno proti kopalni kadi in z nogami proti vratom vsega ožganega in že mrtvega. Ob truplu je bila plinska pečica iz katere je plin še uhajal, medtem ko so bile vse zavese in brisače ožgane. Ožgana je bila tudi gumijasta plinska cev.

Na obupne Albertove krike na pomoč so prihiteli stanovalci in telefonsko poklicali rešilni avto RK in policijske agente. Ko so dospeli bolničarji RK je zdravnik dr. Veronese pregledal truplo nesrečnega Alzette in njegova delo se je končalo s tem, da je ugotovil Alzettovo smrt zaradi zastrupitve in karbonizacije kar je pozneje potrdil tudi sodni zdravnik dr. Nicolini. Medtem so agenti s komisariata na Trgu Dalmazia, s katerimi so sodelovali tudi agenti znanstvenega oddelka policije uvedli temeljito preiskavo. Po opravljenih formalnostih in po odobritvi sodnega funkcionarja dr. De Franca so Alzettovo truplo odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

V stanovanju so medtem agenti rekonstruirali grozovito smrtno nesrečo. Alzetta se je po odhodu žene hotel obriti v kopalnici in potem iti na delo. Prižgal je plinski bojler, v katerem je gorel majhen zubeljček. Nato je prižgal še plinsko pečico, toda ker je peč slabo delovala se Alzetta ni zavedel, da se je prostor počasi napolnjeval s plinom. Ker so bila vrata in okno zaprta se je nenadoma počutil slabo in padel nezavesten z glavo proti kadi in z nogami proti vratom, kot ga je pozneje našel sin. Medtem se je prostor napolnil s plinom in plamenček v bojlerju je vžgal vnetljive hlape. Tedaj je nastala eksplozija, ki pa ni mogla biti močna, ker je nihče v bližini ni slišal, celo Alberto ne, ki je spal v sosednji sobi. Eksplozija je povzročila samo razbitje stekla na oknu, in požar v kopalnici, ki je takoj zajel zavese in brisače. Vnela se je tudi Alzettova spalna obleka. Nesrečnež je tako živ zgorel, ker je malo verjetno da je izdihnil že prej, zaradi zastrupitve s plinom.

Tiskovna konferenca o časovnem parkiranju

Danes ob 18.30 bo na sedežu občinskega oddelka za mestno policijo tiskovna konferenca, na kateri bo občinski odbornik dr. Venier obrazložil časnikarjem, kažo bodo v Trstu uveljavili časovno omejeno parkiranje avtomobilov v nekaterih ulicah mestnega središča.

Sveže plošče po 480 lir kg

Zadruga prodajalcev rib v Trstu sporoča, da bodo danes v včlanjenih prodajalnah in na nekaterih stojnicah glavne ribarnice dali v prodajo okrog 80 stotov svežih plošč (passere), in sicer po 480 lir za kg.

Delavec padel na svojega tovariša

V bolnišnici so včeraj zjutraj nudili prvo pomoč 30-letnemu Danielu Vitiju s Stare istrske ceste 50 in 31-letnemu Duiliu Godinilju s Pondice Scoglietto 8. Viti se je pobil po spodnji strani hrbta ter ranil po desni nogi in bo ozdravel v 7 dneh, Godini pa se bo moral zdraviti 8 dni zaradi udarca in rane na glavi in desni rami. Okrog 7.30 sta Viti in Godini, ki sta uslužbenca splošnih skladišč, skupaj popravljala avtomatično tehtnico v skladišču štev. 65 v Novem pristanišču. Viti se je povzpel na vago, toda nenadoma se mu je spodrsnilo in je padel na delovnega tovariša, ki je stal spodaj, z višine dveh metrov in pol. Oba ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico z avtom RK.

Nezgoda učiteljice na kriški postaji

Včeraj ob 10.50 so na ortopedski oddelek glavne bolnišnice, kamor so jo prepeljali z avtom RK, sprejeli 59-letno učiteljico Pavlo Zazulo iz Križa 222. Zazula je že predvčerajšnjim postala žrtev nerodnega padca, na kriški železniški postaji je izstopila iz vagona, in ko je že bila na tleh, ji je spodrsnilo in je padla. Pri padcu si je polomila desni gleženj. Mislec, da ne bo hudega, je Zazulova odšla domov, toda ker bolečine niso hotele prenehati, je včeraj zaprosila za zdravniško pomoč. Zdraviti se bo morala 30 dni.

Padec z vespe zaradi poledice

V Boljuncu se je včeraj zjutraj ponesrečil 51-letni zidar Valentin Žerjal iz Doline 219. Okrog 5.30 se je Žerjal peljal na svojem motornem kolesu proti Trstu, ker je bil namenjen na delo, ko je nenadoma zavozil na led, zdrsnil in padel z motorja. Žerjal je obležal na tleh in tedaj se je vanj zaletel z vespo neki Bandi, ki je vozil neposredno za njim. Pri nesreči se je Žerjal poškodoval in ranil po kolenih. Na kraj nesreče so prihiteli bolničarji RK, ki so Žerjala odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 20 dneh.

DAVČNI SEZNAMI NA VPOGLED NA ŽUPANSTVU

Plačevalci družinskega davka so se povečali za okrog 4000

Dopolnilni davek bo letos vrgel 582 milijonov lir od skupne obdavčljive osnove 13 milijard 774 milijonov lir

Na tržaškem županstvu so izobesili sezname družinskega davka in državnih davkov. V primerjavi z lanskim letom se je število plačevalcev družinskega davka povečalo za okrog 4.000. Skupno jih je 31.900, če se upošteva tudi okrog 1.500 oseb, za katere še ni bila določena vsota davka. Tudi letos je med največjimi davkoplačevalci na prvem mestu industrijec Piermario Tognella s čisto obdavčljivo osnovo 52 milijonov lir. Zato bo plačal skoraj 9 milijonov lir družinskega davka. Sledi brodar Mario Tripcovich, ki je umrl ravno te dni, z obdavčljivo osnovo 40 milijonov in skoraj 6 milijonov in 900.000 lir davka, industrijec Francesco Faccanoni z davčno osnovo okrog 35 milijonov lir in 6 milijoni davka, predsednik zavarovalne družbe Assicurazioni generali Gino Baroncini z 31 milijoni davčne osnove in 5.300.000 davka, brodar Goffredo Banfield z 28.000.000 in 4.800.000, Luigia Doria vd. Feltrinelli 28 milijonov in 4.800.000, brodar Carlo Martinolli 26.000.000 in 4.500.000, trgovec Antonio Grandi 23.000.000 in 4.000.000, spediter Rodolfo Parisi 20.500.000 in 3.500.000, industrijec Ernesto Illi 18.000.000 in 3.100.000 itd.

Kar se tiče dopolnilnega davka, znaša skupna obdavčljiva vsota 13 milijard 774 milijonov, kar znese skupno 528 milijonov lir davka. Letos je na prvem mestu predsednik Assicurazioni Generali Gino Baroncini, z obdavčljivim dohodkom 40.600.000 lir, to je 6 milijonov več kot lani. Brodar Mario Tripcovich je prešel na drugo mesto, ker se mu je obdavčljiva vsota zvišala od lanskih 34 milijonov na letošnjih 39. Sledijo industrijec Faccanoni s 34.600.000 davčne osnove, industrijec Alberto Casali 29.600.000 lir, industrijec Carlo Wagner 29.200.000, brodar Banfield 22.800.000, Luigia Doria vd. Feltrinelli 22.200.000, uradnik Alberto Merchiori 20.400.000, Roberto Hausbrandt jun. 19.400.000, Roberto Hausbrandt sen. 17.000.000 itd.

Obvestilo hotelom in oddajalcem sob

Pokrajinska turistična ustanova obvešča vse hotele, prenočišča in osebe, ki oddajajo sobe v najem, da se morajo vse osebe, ki prihajajo iz Katmandija (Nepal) podvreči profilaktičnim ukrepom, ki jih določa mednarodni zdravstveni pravilnik glede črnih koz. Zato morajo zahtevati od teh oseb potrdilo o nedavnem cepljenju proti črnim kozam. Če pa te osebe nimajo potrdila, morajo prijaviti njihov prihod zdravstvenemu funkcionarju.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Podpisoval je potrdila ker je moral ubogati...

Tako se je izgovarjal obtoženi Cergol, ko ga je sodnik vprašal, zakaj je podpisal neresnična potrdila - Danes zasliševanje podjetnika Vivana

Včeraj je bilo 25. zasedanje kazenskega sodišča (predsednik Boschini, tožilec Visalli, zapisnikar Strippoli), ki sodi 16 obtožencem, ki se morajo zagovarjati zaradi znanega škandala v združenih bolnišnicah. Sodniki so nadaljevali zasliševanje tretjega glavnega obtoženca Maria Cergola, ki je v priporu.

Ko so ga zaslišali preiskovalni organi, je Mario Cergol priznal, da podjetje FATIS, kateremu je bila zaupana izgradnja termične centrale v splošni bolnici, ni izpolnilo svojih obveznosti glede roka, v katerem bi morala biti dela zaključena. Po pogodbi bi moralo podjetje izročiti centralo svojemu namenu že 9. julija 1956, toda to se je zgodilo s sedemmesečno zamudo v februarju 1957. Na zaslišanju je obtoženec izjavil, da je bilo zaradi zakasnitve mogoče uradno prekiniti dela, toda inž. Cisilin je rajši ubral nepravilno pot, zato da bi se ne izgubljal čas po nepotrebnem.

Po Cergolovem mnenju je dr. Steno vedel za vse, kar se je dogajalo v zvezi z gradnjo termične centrale, ker ga je o tem obveščal inž. Cisilin. On sam pa se je seznanil s pogodbo, ko so bila dela že skoraj končana. Pregledal je vse, kar je bilo že napravljenega ter je ugotovil, da niso bila opravljena samo tista dela, glede katerih so bili zahtevani nekateri popravki. Obtoženec je na vprašanje javnega tožilca še pripomnil, da je centrala začela delovati že v decembru 1956 in ne šele v februarju naslednjega leta. V januarju so bila vsa dela opravljena in tedaj mu je inž. Cisilin izročil vse dokumente ter mu ukazal, naj pripravi potrdilo, ki pa bi moralo nositi datum z dne 7. julija 1956.

«Zakaj pa niste odbili, da bi podpisali potrdilo?» je vprašal predsednik Boschini.

Obtoženec: «Inž. Cisilin je bil moj predstojnik in jaz sem ga moral ubogati. Z druge strani pa mi je šef urada zagotovil, da je zadeva rešena sporazumno z bolnišniško upravo. Smatram, da je bila uprava res obveščena o teh zadevah, ker je inž. Cisilin šel v septembru ali oktobru 1956 v Padovo, kjer je kolavdiral nekatere dele parnega kotla.»

Na isti način se je Cergol zagovarjal tudi v zvezi z vsemi obtožbami, ki zadevajo izgradnjo ogrevalnih naprav v bolnišnici pri Sv. Magdaleni. Dela je opravilo podjetje «Idrotermici» iz Padove, toda s šestmesečno zamudo. Tudi v tem primeru je Cergol podpisal potrdilo, iz katerega je razvidno, da so bila dela opravljena v pogodbenem roku. Obtoženec je še pripomnil, da je ravnal tako po Cisilinovem ukazu. Ta je skušal namreč preprečiti, da bi bilo podjetje kaznovano s hudimi penali, ker ni opravilo del v pogodbenem roku.

Cergol pa se je krčevito otepal obtožbe, da je ukazal, naj se proda podjetju «Idrotermici» pet starih gorilnikov na nafto. Obtožnica trdi namreč, da sta on in Cisilin prodala nekaj rabljenega materiala ter spravila izkupiček v svoje žepe.

Kar pa se tiče opravljanja del z delovno silo združenih bolnišnic, je obtoženec priznal, da je bilo nekaj teh del opravljenih na tak način. To pa se je zgodilo le v začetku. Cisilin mu je menda naročil, naj poišče kako zasebno podjetje, ki bi dela opravilo na račun podjetja «Idrotermici». Ker pa ni našel nobenega podjetja, ki ni hotelo prevzeti dela, je ukazal, naj uporabijo delovno silo združenih bolnišnic. Vendar pa si je točno zapisoval število opravljenih delovnih ur. Inž. Cisilin mu je namreč rekel, da bodo potem odbili odgovarjajoče vsote na končnem računu.

Razprava se bo nadaljevala danes, ko bo sedel na zatožno klop podjetnik Adriano Vivan. To je prvi obtoženec, ki ni v priporu.

* * *

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Pascoli, zapisnikar Ciccarelli) sta se morala zagovarjati včeraj 23-letni Janos Geczy ter 20-letni Derso Kiebl, ki sta bila obtožena, da sta se uprla nekemu karabinjerju ter mu grozila. Geczyja so obdolžili tudi nedovoljene nošnje hladnega orožja.

Dogodek, ki je pripeljal mladeniča (oba sta madžarska begunca) pred sodnike, se je odigral 17. januarja letos nekaj po 21. uri v bližini Miramara. Dva karabinjerja sta ustavila pet madžarskih beguncev, ki so bili namenjeni baje v Francijo. Prišlo je do prerekanja in pretepa. Sodniki so spoznali oba mladeniča za kriva ter so obsodili prvega na 7 mesecev zapora, a drugega na pai leta.

Z lambreto trčil v vrata avtomobila

Ko se je včeraj okrog 14.30 vozil navzgor po Drevoredu D'Annunzio na lambreti TS 31353, je 25-letni delavec Ezio Legat z Istrske ceste 34 pri hišni št. 24-b trčil v leva vrata avtomobila TS 21561, ki ga je s parkirnega prostora zavozil 52-letni Carlo Vittori iz Ul. Severi 8 in je tedaj obračal na levo, ker je bil namenjen na Trg Garibaldi. Zaradi trčenja se je Legat prevrnil z motorja ter se hudo pobil po čelu, ranil po desni strani brade, desnem kolenu in levi nogi. Legata, ki je tudi začasno izgubil spomin, so z avtom RK prepeljali v bolnišnico, kjer so ga nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh. Na kraju nesreče so potrebne formalnosti opravili agenti prometne policije.

Lambretist zavozil v avto sredi ceste

Žrtev poledice na cesti je postal včeraj zjutraj 30-letni uradnik Ezio Rossato iz Ul. Umago 8. Rossato se je okrog 7.30 vozil na lambreti TS 29507 proti Miljam in ko je privozil do stavbe uradov čistilnice «Aquila» je zagledal pred seboj avtomobil TS 35316, ki je tedaj privozil iz nasprotne smeri, zavozil na led, kjer je zdrsel in se postavil počez cez cesto. Rossato se je skušal izogniti trčenju, vendar mu to ni uspelo in je trčil v avto. Pri padcu se je poškodoval in ranil po levi nogi. V bolnišnico so ga odpeljali z avtom RK. Nudili so mu prvo pomoč in ga nato odslovili s prognozo okrevanja v 8 dneh.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 22. t. m. ob 18. uri v Prosvetni dvorani na OPČINAH

JOSIP RIBIČIČ

V kraljestvu palčkov

V nedeljo, 26. t. m. ob 16. uri na KONTOVELU

JOSIP RIBIČIČ

V kraljestvu palčkov

Za vse predstave se lahko rezervirajo vstopnice telefonsko pri upravi gledališča (telefon 38-236).

PROSVETNO DRUŠTVO V ŠKEDNJU Trst

vabi svoje člane, simpatizerje in prijatelje iz Škednja, od Sv. Ane, s Kolonkovca in od Magdalene na predavanje, ki bo v četrtek 23. januarja ob 20.15 v društvenih prostorih v Škedenjski ulici št. 124/I. Predaval bo fotoreporter Mario Magajna o temi:

POTOVANJE PO TURČIJI

Predavanje bodo spremljale številne barvne fotografije.

Vljudno vabljeni vsi.

Prosvetno društvo «IVAN CANKAR» vabi člane in simpatizerje na **«Društveni petek»** v petek, 24. t. m. ob 20.45 s predvajanjem zabavnega ameriškega filma:

«MEZZOGIORNO DI FIFA»

(Opoldanski strah) v barvah. V glavnih vlogah nastopajo: J. Lewis in D. Martin.

Vljudno vabljeni!

Planinsko predavanje SPD

V četrtek dne 30. t.m. ob 20.30 bo predaval v Gregorčičevi dvorani znani slovenski plezalec **RADO KOČEVAR** o temi

«Od Skandinavije do Alp»

ob spremljavi barvnih diapozitivov.

Gledališča

VERDI

V nedeljo ob 17.30 zadnji ljudski koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Franca Ferrarisa in s sodelovanjem violinista Cesara Barisona. Program obsega skladbe: Weber — «Prostostrelec», uvertura; Brahms — Koncert op. 77 za violino in orkester; Strawinsky — Štiri norveške slike (prvič v Trstu); Respighi — «Rossiniana», suita za orkester iz Rossinijeve «Les Riens» (prvič v Trstu).

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

* * *

Pri blagajni gledališča se nadaljuje sprejemanje abonmajev za drugi del operne sezone, ki se bo začel 7. februarja z gala predstavo Verdijeve opere «Moč usode».

Kino

Nazionale 15.00 «Ieri, oggi, domani». Technicolor. Sophia Loren, Marcello Mastroianni.
Arcobaleno 16.00 «Prendila è mia». Barve De Luxe. James Stewart, Sandra Dee.
Excelsior 15.30 «Sinfonia per un massacro», Michel Auclair, Daniela Rocca.
Fenice 16.00 «L'incredibile spia». Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Quel certo non so che». Technicolor. Doris Day, James Garner.
Supercinema 16.00 «Il giuoco dell'amore».
Alabarda 16.30 «Le motorizzate». Lina Orfei, Walter Chiari, Sandra Mondaini, Raimondo Vianello.
Filodrammatico 16.30 «Notti roventi a Tokio», Maria West. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Tamburi d'Africa».
Cristallo 16.30 «U 153 agguato sul fondo».
Capitol 16.00 «Irma la dolce». Technicolor. Jack Lemonn, Shirley Mac Laine. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «Un colpo da otto». Jack Hawkins, Nigel Patrick.
Massimo 16.00 «Maciste contro i mongoli». Technicolor. Mark Forest.
Impero 16.00 «I tre della croce del sud».
Moderno 16.00 «Lassù qualcuno mi ama», Paul Newmann, Pier Angeli.
Astoria 16.30 «L'affondamento della Valiant».
Astra 16.30 «Lo sperone nudo».
Vittorio Veneto 16.00 «Il boom». Alberto Sordi.
Abbazia 16.00 «Agosto donne mie non vi conosco», Lorella De Luca, Tony Dallara.
Ideale 16.00 «Il grande Gaucho».
Marconi 16.00 «Il cambio della guardia», Fernandel, Gino Cervi.
Skedenj 16.00 «Il diario di Anna Franck», Millie Perkins.

ŠENTJAKOBSKA MLADINA PRIREDI 25. t.m.

v dvorani stadiona «Prvi maj» od 21. do 4. ure zjutraj

Pustni ples

Rezerviranje miz: v četrtek 23. in v petek 24. t. m. od 19. do 20. ure v Ul. Montecchi 6/IV.

Darovi in prispevki

Marija Cotič vd. Kosič daruje 1000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Vekoslava Colje darujejo za Dijaško Matico: Malka Kosmina 1000 lir, družina Koren-Smuc 2000 lir.

V počastitev spomina dragega brata Vekoslava Colje darujejo za Dijaško Matico: družina Emila Colje 5000 lir, družina Justa Colje 5000 lir, sestra Berta in družina 5000 lir.

V počastitev spomina pok. Vekoslava Colje daruje za SZ «Bor» Jože Cesar 1000 lir.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

21. januarja 1964 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 87-letna Maria D'Odorico vd. Gravici, 53-letni Alojz Colja, 70-letni Giovanni Sgualdini, 72-letni Pietro Ralli, 80-letna Santa Fioniatti, 85-letni Roberto Gigante, 74-letna Angela Lagoi por. Bacer, 82-letni Guido Solazzi, 43-letni Guido Stavro Santarosa, 90-letna Anna Todero vd. Divari, 76-letna Eugenia Budak vd. Detoni, 69-letni Gaetano Visconti, 84-letni Bucardo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (20.-26.)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Orlani 2; Vernari, Trg Valmaura 10; D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (20.-26.)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Orlani 2; Vernari, Trg Valmaura 10.

Lj

OB 40. OBLETNICI SMRTI VLADIMIRA ILJIČA

Kako je Sergej risal Lenina

Objavljamo ob štirideset letnici Leninove smrti sestavek sovjetskega književnika Konstantina Fedina, ki v njem pripoveduje, kako je mlad umetnik z veliko ljubeznijo, čeprav ne z največjim uspehom, narisal velikega voditelja oktobrske revolucije.

Nekega poletnega dne so mladincu umetniku Sergeju Šumlinu telefonirali in ga prosili, naj bi prišel v redakcijo časopisa, da bi se z njim o nečem pomenili. Umetnik je pustil slikanje, si umil roke, stlačil v žep svinčnik in blok za skiciranje ter stopil na ulico.

V redakciji so Sergeju rekli: «Glejte, nekaj smo vam mislili predložiti. Pojdite v Palačo dela, kjer bo danes zborovanje vseh delegatov, in skušajte nekaj teh skicirati. Pristanete?»

— Dobro.

— Lahko skicirate kogar želite, vendar, če bi videli Lenina...

— Lenina? — je naglo rekel Sergej in se nasmehnil spričo ugotovitve, kako naglo je usoda hotela izpolniti njegovo željo.

— Da, če se vam ponudi priložnost, nam narišite Lenina!

Naslednjega dne je Sergej z vstopnico v žepu odhitel v Palačo dela. Našel je mesto v novinarski loži, nasproti odra. Od tu so se lepo videle klopi prezidija. Odprl je blok za risanje in se pripravil na delo.

Nenadoma je galerija zagrmela v aplavzu. Tudi Sergej je zaploskal, se dvignil in gledal v smeri prezidija. Toda tam se nihče ni pojavil. Pogleda v dvorano in blok mu pade iz rok: spet je začel ploskati.

Naravnost proti njemu, nekako sredi dvorane, je šel Lenin. Stopal je naglo, z dvignjeno glavo, kot da bi se hotel čimprej skriti in zaustaviti to ploskanje. Prišel je do mesta prezidija in vse dokler so trajale ovacije, ga ni bilo več moč videti.

V dvorani je Sergej opazil dva stara umetnika, ki sta že pred nedavnim bila njegova učitelja. Oba sta že sedela na svojih mestih, vtem ko je on še stal. Naglo je dvignil svoj blok s tal in se lotil svinčnika.

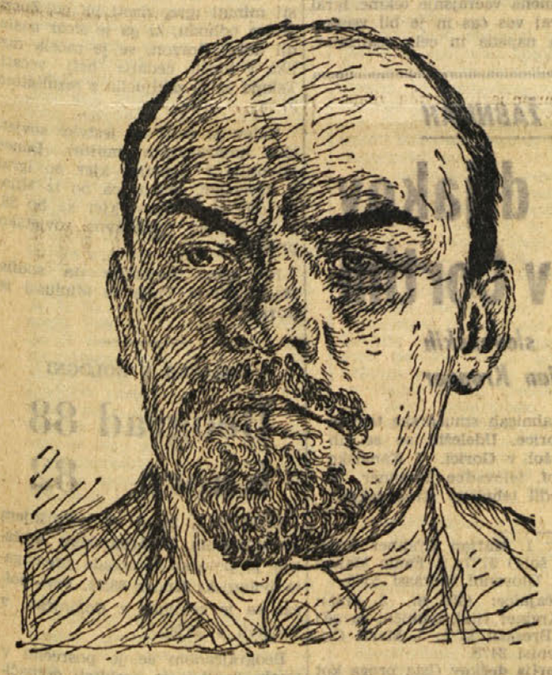

Lenin je med klopmi prezidija nenadoma nekam izginil, nakar se je spet pojavil. Sergej je videl, kako je z žepa izvlekel nekaj pol papirja in sedel na stopnišče ob vhodu. To se je zgodilo naglo, nehoteno, enostavno, in boljše poze si Sergej ni mogel ne želeti, ne zamisliti. Njegova soseda umetnika sta že bila pri delu. On je stisnil svoj svinčnik, toda pogleda od Lenina ni mogel odtrgati.

Kako lepo je bilo videti njegovo glavo, veliko, nenavadno, ki se ti v hipu vtisne v spomin. Lenin je spuščal pole na kolena in se pri čitanju globoko sklanjal nadnje. Njegovo ostro široko čelo, teme, vrat s svetlorumenimi kodri, ki so se dotikali ovratnika, so čudno obvladovali njegov lik. Sergej se je trudil, da bi Lenina primerjali s kako znano osebnostjo iz zgodovine, toda Lenin ni bil podoben nobenemu. Vsaka njegova najbolj neznatna poteza je pripadala samo njemu. Potem je Lenin ponovno izginil.

Sergej ga je spet zagledal, ko je stopil na oder, da bi govoril. Sprejeli so ga z burnimi ovacijami. Primoran je bil počakati, dokler ne prenehajo. Dolgo je prelistaval svoje pole na katedru, zatem je visoko dvignil roko in jo stresal, da bi pomiril razgibano dvorano. Karajoče in strogo je gledal okrog sebe — sam sredi navdušujočega trušča. Nenadoma je izvlekel uro in začel s prstom trkati po njej. Potem je znova začel nervozno pregledovati svoje liste, jih obračati, dokler se ovacije, ko so prenehale, niso spremenile v napeto tišino.

Lenin je začel govoriti. Sergej ga je videl kot v nekem gibanju, ko je skuša podati svojo misel. Prav to je umetnik hotel prikazati s svojo risbo. Malone popolna harmonija Leninovih kretenj in govorice je Sergeja presenetila. Vsebino govora je podajal plastično, s celim telesom. Sergej je imel občutek, kot da je v elastični formi oblikoval raztopljeno kovino, tako natančno so zunanje kretnje odgovarjale besedam, tako živo je potekalo izlaganje ognjevitega smisla samega govora.

Lenin je pogosto pogledal v svoje beležke ter prikazal številne podatke, toda niti za trenutek ni zbujal vtisa suhoparnega profesorja. Njekov visoki glas je bil neutrudljiv, njegov jezik pregledno-enostaven, izgovor mehak, ponekikrat je na svojstven način izgovarjal črko «r», kar je njegovo govorico izpolnjevalo z neko človeškostjo in jo živo približevalo poslušalcu.

Sergej se je lotil skiciranja. Leninovo glavo je očrtal v nekoliko dvignjeni legi, nato njegove roke, krepko, ravno črto hrbta na okrogle, naprej potisnjene prsi. Končal je eno risbo in začel drugo. Zdaj se mu ni posrečil obraz, zdaj spet roke ali prsi. Ponavljal je, kar mu je že uspelo, in se mučil z onim, kar še ni dosegel.

Sergeja je prevzel strah, da bo za vselej zamudil to priliko, da bo Lenin končal svoj govor, v njegovem bloku pa ne bo nobene dokončane risbe. Vstal je in odšel iz lože. Prerinil se je skozi vrata, kjer so ljudje tesno stali drug ob drugem. Postavil se je dol, na prehodu, od koder se mu je Lenin zdel večji in višji. Prišel je do zaključka, da je to eno najbolj primernih mest. Toda tu mu je bila v napoto svetloba fotografov in kinematografskega aparata. Pomaknil se je na drugo stran odra. Od tu je Lenina videl v silhueti, ker je izza njega lila močnejša svetloba. Ne, prvo mesto je bilo kljub vsemu še najboljše, moral se je kar najhitreje vrniti v ložo. Tu se je takoj lotil nove risbe. Nenadoma so tu prišle do izraza vse priprave, vse njegovo negotovo proučevanje kretenj, glave, potez obraza, vse to je zdaj mrzlično izpopolnjeval, povezoval, začeli so se kazati obrisi risbe v luči stvarnosti, se spreminjati v — živega Lenina.

Sergej je dvignil oči. Lenin je bil prav v istem hipu z enim zamahom roke zbral svoje pole in lahko ter naglo odšel z odra.

Ko se je seja končala, je Lenin odšel iz Palače dela skozi gosto množico delegatov, skupaj z Gorkim. Sergej je stal prav blizu njih. Množica je pritiskala nanj, njemu pa niti v glavo ni padlo, da bi se kam premaknil: tako od blizu Lenina ves dan ni videl.

Množica se je premaknila naprej. Sredi zastav so nad glavami nosili velik venec iz hrastovih vej in rdečih vrtnic: šli so k bratski grobnici na trgu Žrtev Revolucije. Lenin je stopal na čelu delegatov, okrog njega pa so se stalno izmenjavali stari in mladi. Brž ko bi prenehal pogovor z enim, je načel novega z drugim, tretjim.

Iznenada je Sergeju začelo srce razbijati. Polotila se ga je drzna želja: zakaj lahko toliko ljudi stopi do Lenina in jim on poklanja svoj čas, on, Sergej, na se mora dobesedno loviti za sekunde, da bi se mogel poglobiti v njegov obraz, da bi ulovil njegov nasmeh ali pogled?

Odprl je svoj blok. Na skici je našel precej podobnih potez, to je bilo nesporno. Vendar v naglici in mimogrede ulovljene, niso bile najbolj prepričljive. Kakšno bi bilo o njih mnenje samega Lenina?

Sergeja so potisnili naprej. Morda pa se mu je to samo zdelo, morda se je sam prerinil v prednjo vrsto in je že korakal vštric z Leninom. Dušilo ga je, samo korak je še bil od cilja in on — ne da bi vedel, ali bo imel dovolj moči — je ta korak napravil.

— Hotel bi... — je začel, toda stavek, ki ga je nameraval izreči, se je pri priči razblinil.

— Vladimir Iljič, kako vam ugaja ta risba, — je končno izustil. Lenin je pogledal Sergeja, vzel blok v roke, se nagnil in na pol priprl oči. Zatem je šegavo pogledal Sergeja:

— Ali vam ugaja? — je vprašal.

— Ne, — je odgovoril Sergej, — vendar mislim, da nekaj podobnosti je v njej.

— Ne morem presoditi, nisem umetnik, — je naglo odgovoril Lenin. Njegove oči so se veselo zableščale, odobravajoče mu je pokimal z glavo, nato pa se obrnil na drugo stran, kjer ga je že spet nekdo nagovoril.

Nenadoma so Sergeja pahnili iz prve, zatem iz druge vrste in začudeno se je vprašal, kako je prej ves čas povsem udobno ohranil v povorki svoje mesto, zdaj pa ga je izgubil. Lenin ni bil z ničemer, ne s kretnjo ne z očmi pokazal, da bi mu kaj ne bilo prav. Vendar, kako mu je sploh prišlo na pamet, da Leninu pokaže svoje delo? Odprl je blok: risba nikakor ni bila dobra.

V istem trenutku je začutil, kako ga je nekdo prijateljsko stisnil za roko. Njegov učitelj umetnik, ki je skupaj z njim sedel v loži, mu je dejal:

— Čujte! Jaz nisem v stanju, da bi Lenina upodobil. In vi?

— Tudi jaz ne, je odvrnil Sergej, — toda dam vam lahko častno besedo, da bom nekoč uspel...

Zdi se, kot bi platane na Trgu Giuliani rasle iz tlaka. (Foto M. Magajna)

SEDAJ SE JIM VRAČA TO, KAR SO NEKOČ POČELI NA KITAJSKEM

Japonska je po zadnji vojni postala največji potrošnik mamil

Stotisoči, ki jih je strup omrtvičil - Začelo se je okoli ameriških vojašnic - Kolikšna je cena, ki jo plača Japonska - Obtožba avtorja knjige «Japonska - cesarstvo narkotika»

Za Japonsko se že nekaj let trdi, da je podobno kot n. pr. Zahodna Nemčija doživela «gospodarski čudež». Nikakega dvoma ni, da se je Japonska gospodarsko močno opomogla na račun podjetnosti in prisilne skromnosti svojih ljudi, toda tudi na račun «velikodušne» ameriške pomoči, kajti ZDA so svojega «zvestega čuvaja» na Daljnem vzhodu gospodarsko vsestransko podprle... Toda revija «Ogonjek» prinaša članek o nekem žalostnem pojavu na Japonskem, ki je vreden, da se ob njem ustavimo. Kaj nam pove revija?

Skozi široko odprta vrata restavracije «Kavasakaja» se vidi vrsta siromašnih hišic. Toda s tem, da smo rekli siromašne hišice, še nismo dali slike njihove bede. V njihovi zunanjosti se vidi nekaj pritajenega, vznemirjajočega, mnogo hujšega kot je beda. Ulica se zdi, kot da drema. Ne vidi se nikjer, da bi kdo od njenih prebivalcev pripravljal kosilo, da bi trgoval, da bi nekdo razpenjal perilo, da bi nekdo zibal otroka.

Blago na stojnici — neki robčki, krožnički in podobno, — je že prekrito s prahom, toda trgovca to ne moti, kot tudi ne njegovega soseda, lastnika pralnice, ki oprt na vrečo nezlikanega perila, nepremično zre na ulico.

Po krčmah in pivnicah, ki jih je za to malo ulico mnogo preveč, že od jutra tavajo neki ljudje. In čeprav bo redko kdo od gostov naročil kaj za pod zob, nikoli pa kake alkoholne pijače, so — po vsem sodeč — lastniki lokalov, povsem neprizadeti.

V mestni četrti Hinode-Co v Jokohami vladajo posebni običaji, vlada poseben, nepisan zakon. Je to tajno tržišče mamil, je to eno od 300 mest, kjer se na Japonskem razvija tajna trgovina z mamili.

Trgovci s heroinom pošiljajo sem svoje agente — «pilote», ki stopajo v stik z narkomani. Policija more zadržati človeka le, če najde pri njem mamilo. Izkoriščajoč to dejstvo, «piloti» delajo praktično brez strahu pred aretacijo.

Zato pa se za nesrečne njihove kliente ta svoboda spreminja v muko. Ni dovolj zbrati denar, najti «pilota», se z njim dogovoriti o ceni. Dvajset, trideset oseb mora v naprej plačati nekomu mamilo in nato čakati in čakati, dokler njihov zaupnik po zelo zapletenem sistemu telefonskih zvez, gesel in javk ne dobi na drugem koncu mesta «pilota», ki ima pri sebi «blago».

Čakanje in vsakokratni strah, ali se bo zaupnik vrnil s heroinom ali mu bo namesto njega «pilot» podtaknil zobni prašek, je muka, toda tudi sistem. Ko pa končno narkoman dobi zavojček, se ne vznemirja več in ga prav nič ne more več prestrašiti. Zato se niti ne skriva več. Brž ko narkotik prispe, trgovinice, pralnice in krčme se takoj spremenijo v brloge narkomanov. Vsak se stisne v kak kot in začne mešati beli prašek z nekoliko kapljic vode na dnu kozarca, nato potegne iz žepa umazano brizgalko. Sledi ubod in koj zatem narkoman preide v «čudovite sanje».

Nobena fantazija ni sposobna, opisati muke in trpljenje ljudi, ki so «prodali svojo dušo» uživanju heroina. In ni treba veliko, da človek za vedno postane suženj mamil. Včasih so dovolj le tri doze. Pet ur po vbrizganju, žrtev začenja čutiti peklenske posledice prejšnjega «užitka». Iz teh muk pa se more rešiti le z — novim vbrizgom.

Jokohamski agenti, ki nabirajo «žive sužnje», vedo: dovolj je prepričati žensko, da poskusi ta «čarobni napoj» — nato pa jo z lahkoto potegneš v katero koli jazbino. Za štiri praške heroina bo dala tudi svoj zadnji vinar. In iz tega vrtinca se ne bo nikoli več rešila.

Sejanje semena nečloveških muk, da bi se iz tega rodila «zlata žetev», je temelj «netabaje», tajne trgovine z narkotiki.

Čeprav je svet, ki se ukvarja s to blazno trgovino, zelo pisan, se ves drži dveh nepisanih zakonov: Predvsem je treba neprestano vzdrževati psihozo, da bo mamil zmanjkalo. Vsakega narkomana je treba držati v neprestanem strahu, da mu bo prav zdaj, zdaj mamil zmanjkalo, da je sedaj zadnja priložnost, da si jih priskrbi. V tem primeru žrtev ne bo oklevala, niti mešetarila za ceno. Z druge strani velja zakon, da nobeden trgovec z mamili ne sme uživati mamila. Razlog je enostaven: z narkomanom ne smeš imeti poslov, njemu ne smeš verovati, ker narkoman ni človek.

Na Japonsko se vsako leto pritihotapi poldruga tona heroina. Po cenah črne borze velja to 90 milijard jenov. Ni blaga, ki bi prinašalo tako fantastičnih zaslužkov. Gram heroina, ki stane v Hong Kongu 600 jenov, se na Japonskem prodaja za 60.000 jenov. Za tolikšen dobiček je tihotapec pripravljen spoprijeti se s kakršno koli oviro: kjer se da — s svežnjem bankovcev, kjer tako ne gre, z bodalom, s kroglo, včasih pa tudi — z zavojčkom heroina.

Nad sto velikih ladij najrazličnejših držav pripluje dnevno v japonske luke. Nemogoče je, uspešno nadzirati tovor teh ladij, kajti sredi noči nekje na obalnem pasu nenadoma «pade» s palude v morje zavoj skrbno spravljenega narkotika, ki ga bo «slučajno» pobral mali čoln. Ob metalurških podjetjih so skladišča rude, v katera dovažajo rudo iz dežel Jugovzhodne Azije. Nekje med tisoči ton rude se krije tudi manjši zavoj narkotika. Ob prihodu nekega letala mehaniki iztočijo izrabljeno olje iz avionskih motorjev. Hkrati pa vedo, kako je treba iz tega olja izcediti drobcene koščke heroina, ki je prišel od daleč...

In, kar je najvažnejše, kako boš ustavil tihotapca, če nosi tujo uniformo, ali kako boš ustavil narkotika, če prihaja na Japonsko na vojaških letalih, ki pristajajo na ameriških vojaških oporiščih? Ni naključje, da je prvo razpečavanje mamil na Japonskem po drugi svetovni vojni nastalo prav v letih ameriške zasedbe in to ob ameriških vojašnicah. Tri četrtine strahotne cene, — 70 milijard jenov — ki jo vsako leto Japonska plača za heroin, gre v tuje roke.

— In kaj se da storiti? — se sprašujejo ljudje, ki bi morali ta problem rešiti. Pred 30 leti so japonski častniki in funkcionarji prav tako zlorabljali svoj položaj, seveda tedaj na Kitajskem. Sedaj se jim to vrača. Celo z obrestmi.

— Ne razumejo vsi pri nas, kolikšno zlo je to, kakšen rak zajema vedno nove in nove zdrave enote družbenega tkiva — je rekel Sugavara, avtor knjige, ki je nedavno izzvala tolikšen preplah, knjige z naslovom «Japonska — cesarstvo narkotika».

— Vem, da novinar nima časa, da bi proučeval problem iz debelih knjig, zato sem bistvo svoje knjige prikazal na ovojni strani. Prečitajte.

«... Japonska je zavzela prvo mesto na svetu v porabi narkotikov. Heroin, ki je desetkrat bolj strupen od morfija in stokrat bolj strupen kot opij, ugonabija v naši deželi nad 200.000 življenj. Število njegovih žrtev pa neprestano raste.»

Tretja premiera v Tržaškem stalnem gledališču

Aristofan, «Žene v parlamentu»

(Priredila Lino Carpinteri in Mariano Faraguna)

Uprizoritev katere koli komedije iz klasične zakladnice postavlja vedno celo vrsto skoraj nerešljivih vprašanj. Po eni strani je namreč nemogoče, da bi besedilo v svoji originalni obliki moglo vzbuditi kako večjo pozornost, razen kulturne, v občinstvu, ki je že zdavnaj pozabilo na vse družbene in etične posebnosti, ki so klasičnemu komediografu nudile snov za zabavno obdelavo nekaterih motivov iz vsakdanjega življenja njegovega časa. Po drugi strani imajo najboljša klasična dela, vsaj v nekaterih prehodih, še toliko življenjske sile v sebi, da jih vsekakor kaže pokazati sodobnemu občinstvu. Če hočemo uprizoriti klasično komedijo, jo torej nujno moramo prirediti in prilagoditi sodobnemu okusu tako, da v njej črtamo vse, kar se ne more vskladiti s sodobno občutljivostjo in povežemo preostale odlomke z novim besedilom, ki naj bi po možnosti tolmačilo duha starega z jezikovnimi, kulturnimi in dramaturškimi sredstvi, kakršnih je vajen sodobni gledalec. Ni drugega izhoda. In vendar se s tem pogrešimo prav tako zoper klasičnega avtorja kot zoper sodobnega gledalca, saj smo avtorja oropali vseh tistih sočnih in domiselnih značilnosti, zaradi katerih je v svoji dobi zaslovel, medtem ko smo gledalcu vsilili naše tolmačenje klasičnega besedila, češ da je to naše tolmačenje točen ekvivalent originala.

Tudi Lino Carpinteri in Mariano Faraguna, ki sta priredila Aristofanov tekst «Le donne a parlamento» za to uprizoritev Stalnega tržaškega gledališča, se žal nista mogla izmotati iz zapletenosti naloge, ki sta si jo naložila.

Da bi uspešno nadomestila dolge črte, ki sta jih potegnila v besedilu, in tako obogatila zaplet, sta celo segla po neki drugi Aristofanovi komediji in združila dva pripovedna motiva. Toda niti ta smeli poskus ni mogel zabrisati v nas vtisa, da besedilu vendarle nekaj manjka in da je to, kar manjka, prav čar poetične besede in neposredne komičnosti, v katerem je bila glavna in morebiti edina resnično velika vrlina atenskega komediografa. Res je, da se te pomanjkljivosti, zelo potrudila, da bi približala Aristofanov humor sodobnemu in še zlasti tržaškemu gledalcu z nekaterimi okusnimi namigi in včasih zelo posrečenimi stavki, ki so v občinstvu dosegli zaželene učinke.

Žal pa sta ponekod v svoji vnemi, da bi za vsako ceno zabavala gledalce, nekoliko pretiravala in na koncu vzbudila v nas občutek, da je njuna priredba prej satira na samo Aristofanovo komedijo kot pa na njegovo ali našo dobo.

Režiser Fulvio Tolusso je v teh objektivnih težavah ubral edino pot, ki ga je lahko rešila iz stilne zmešnjave. Zasidral je svoj koncept na trdno, skalnato dno svojega zanesljivega okusa, ne da bi se pustil zavajati v to ali ono slepo ulico cenenega trenutnega učinka. Pravilno je opustil vsakršen karakterni poudarek, omejil gibe na najnujnejše in s tem odvzel likom vsakršno nepotrebno patetičnost, osredotočil svojo pozornost le na lutkovno bistvo Aristofanovih junakov in nam s tem približal osnovne značilnosti Aristofanove komedije bolj kot sta to s svojo priredbo storila Carpinteri in Faraguna. Nastala je predstava, ki se odlikuje po veliki stilni enotnosti in izredni čistosti in ki je nedvomno vredna, da si jo vsakdo ogleda.

Kot Prassagora je Marisa Fabbri ponovno potrdila — če je bilo to sploh treba — svoje izredne igralske sposobnosti, saj ji je uspelo ohraniti umetniško dostojanstvo na zelo visoki ravni tudi v za okus najbolj nevarnih prehodih. Zlepa ne bomo mogli pozabiti nekaterih toplih, a hkrati hudomušnih in nagajivih tonskih efektov, ki jih je v tej vlogi znala izvabiti iz svojega glasu. Zelo dobro so odigrali svoje vloge tudi Lino Savorani kot Blepiro, Egisto Marcucci kot Polimete in Adriana Innocenti kot Filossera. Šibkejši kot sicer pa se nam je zdel Giorgio Valletta, pa čeprav je imel na razpolago zelo hvaležen lik.

Scena Marcella Mascherinija je popolnoma ustrezala režiserjevi zamisli. Zdela pa se nam je vseeno nekoliko preveč smela v barvnih kontrastih. Posebno pohvalo pa nedvomno zasluži scenska glasba Doriana Saracena, ki je znal čudovito vskladiti ljudskost svojih motivov z zahtevami najsodobnejših glasbenih prijemov.

j. t.

Ameriško kmetijstvo v številkah

Krčenje števila posestev in manjšanje števila zaposlenih v tej panogi in istočasno večanje pridelka Stroji in umetna gnojila

Za Združene države je znano, da je to dežela z največjo industrijsko proizvodnjo na svetu, hkrati pa tudi z največjim kmetijskim pridelkom. Manj znano pa je, da se tolikšni pridelek iz leta v leto veča, vtem ko se hkrati naglo krči število delovnih rok, ki se s kmetijstvom ukvarja. Morda ne bo odveč, če bomo navedli nekaj podatkov, ki to potrjujejo in so hkrati za naše, za evropske pojme skoraj nerazumljivi. Vse ogromne obdelovalne površine v Združenih državah so razdeljene praktično na tri milijone in pol posestev, od katerih pa je treba odšteti obilen milijon posestev, ki so tako majhna, da jih obdelujejo dejansko ljudje, ki se ukvarjajo z drugim delom in jim je majhna posest le stranski opravek, da na njej pridelajo, kolikor potrebujejo. Potemtakem je v Združenih državah komaj 2 milijona 400 tisoč posestev, na katerih je zaposlenih komaj 7 milijonov delovnih moči, kar je izredno malo, če upoštevamo, da štejejo ZDA že okoli 190 milijonov prebivalcev, od katerih je «v delovnem razmerju» okoli 70 milijonov. To se pravi, da se s kmetijstvom in živinorejo ukvarja komaj ena desetina ljudi, ki so v delovnem razmerju. In vendar je teh 7,000.000 ljudi v lanskem letu pridelalo dobrin za 2.000 milijard lir.

Rekli smo, da se število delovne sile zaposlene v kmetijstvu, krči. Konkretni podatki: Leta 1940, torej tik ob začetku zadnje vojne je bilo v ZDA 6,100.000 posestev, danes jih je 3 milijone in pol, hkrati je bilo tedaj zaposlenih v ameriškem kmetijstvu 31 milijonov oseb, danes jih je 7 milijonov. Kljub tolikšnemu zmanjšanju delovne sile na poljih se je pridelek povečal za 69 odst. Hkrati velja navesti tudi podatek, da se obdelana površina od tedaj do danes ni povečala, pač pa da se je povečala intenzivnost dela.

Toda kako je mogoče povečati intenzivnost obdelovanja, če se je število delovnih rok zmanjšalo od 31 na 7 milijonov? Odgovor na to daje — mehanizacija, v nekaterih panogah celo avtomatizacija dela na polju. Nikakega dvoma ni, da so v ZDA tudi v mehanizaciji kmetijstva daleč. Danes v ZDA nimajo le sejalnih strojev in kombajnov za žito, pač pa celo vrsto strojev za najrazličnejša dela kot npr. ne le stroje za kopanje krompirja, pač pa stroj, ki krompir koplje in ga istočasno že nakłada na tovornjak, ki vozi poleg stroja.

Navedli bomo še en stroj, toda tega bolj kot zanimivost. Skupini ameriških inženirjev je uspelo izdelati stroj za nabiranje špargljev. Stroj je opremljen z elektronskim priključkom, ki ugotavlja, kateri špargelj je že «zrel», in kateri ni. In stroj enostavno s posebno «ročico» odbira na nasadih zrele šparglje, dočim pušča ostale, da se nadalje razvijajo.

V ameriškem kmetijstvu obirajo s stroji tudi sadje in razno zelenjavo, za katero pri nas uporabljamo toliko delovne sile.

Vse to pa bi ne zaleglo toliko, če bi Američani ne uporabljali tudi drugih agrotehničnih sredstev, predvsem umetnih gnojil ter sredstev proti mrčesu in plevelu.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Poverjena vam bo izpolnitev delikatne naloge. Neko prijateljstvo se vedno bolj utrjuje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Popustite nekoliko v svoji poklicni dejavnosti. V čustvenem pogledu popolno zadoščenje.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Spričo dobro izpeljanega posla, vam bo zainteresirana oseba zelo hvaležna. Ne stremite za preveč oddaljenimi ideali.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne bojte se modernizirati svoje delovne metode. V vašem čustvenem življenju bo prišlo do neke spremembe.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Če ste potrebni podpore, jo boste prejeli. Dobro razumevanje v družini in zanimiv večer.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Upoštevajte nasvete oseb, ki imajo velik izkušenj od vas. Prejeli boste neko pismo, ki bo izboljšalo vaše razpoloženje.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Dan je ugoden za vse one, ki se ukvarjajo s svobodnimi poklici. Posvetite večer dopisovanju.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Skušajte svoje delo organizirati na osnovi kar najbolj treznih kriterijev. Dan je primeren za sklepanje novih poznanstev.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Sklenitev nekega dokaj zapletenega posla vas bo končno pomirila. Dekleta naj ne jemljejo preveč resno nekaterih obljub.

KOZOROG (od 21.11. do 20.1.) Poudarjeno neupoštevanje neke važne osebnosti utegne škoditi vašim interesom. Ne predlagajte družinskim članom preveč tveganih načrtov.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vaša mnenja bodo družabniki in sodelavci sprejeli z neprikritim občudovanjem. Dosegli boste popolno moralno ravnovesje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Izdatki za izboljšanje kakovosti vašega dela, so več, kot upravičeni. Skušajte spodbuditi ambicijo neke mlade osebe.

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 22. JANUARJA 1964

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Šopek slovenskih; 11.45: Jug. pevci; 12.15: Brali smo; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Pol stoletja melodij; 17.00: Ansambel Carlo Pacchiori; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Znanstveni leksikon; 18.15: Umetnost in prireditve; 18.30: Skladatelj «Gabrijel Plavec»; 18.45: Orkester E. Halletz; 19.00: Zbor «Vittorio Veneziani»; 19.15: Higiena in zdravje; 19.30: Znane melodije; 20.00: Šport; 20.30: Revija glasbil; 21.00: Simf. koncert; V odmoru Knjižne novosti, nato Melodije v polmraku.

Trst

12.00: Plošče; 12.25: Tretja stran; 13.35: Čajkovski: «Evgenij Onjegin» I. dej.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Opoldanski cocktail; 12.50: Turistične beležke; 13.00: Slavne arije; 13.40: Plošče; 14.00: Melodije in ritmi; 14.30: Za oddih in razvedrilo; 15.30: Solisti Metropolitanske opere; 16.15: Nastopajo pevci; 16.30: Otroški kotiček; 17.00: Jazzovski program; 17.40: Zborovsko petje; 18.00: Prenos RL; 19.00: Klarinetist Acher Bilck; 19.30: Prenos RL; 22.15: Štiri Legrandove skladbe; 22.40: Tartini: Koncert za violončelo in orkester; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.25: Naš jutranji pozdrav; 8.50: Strani iz albuma; 9.15: Pesmi; 10.00: Operna antologija; 10.30: Šola; 11.00: Sprehod skozi čas; 11.30: Na programu J. Napoli in M. Abbado; 13.25: Lahka glasba; 14.55: Vreme na ital. morjih; 15.15: Filmske in gledališke novosti; 15.30: Uspeli motivi; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Mladi koncertisti; 17.25: Operna glasba; 18.40: Neapeljska antologija; 19.05: Kmetijska oddaja; 19.15: O morju in pomorščakih; 20.25: Lahka glasba; 21.10: Jan Rys — I. Pizzetti: «Oltre il confine»; 22.15: Baritonist Gerard Souzay.

II. program

7.35: Jutranja glasba; 8.35: Kvartet Cetra; 9.00: Ital. pentagram; 9.15: Ritem in fantazija; 10.35: Nove ital. pesmi; 11.00: Vesela glasba; 14.00: Pevci; 14.45: Plošče; 15.00: Ital. pesmi in plesi; 15.15: Mali orkester; 15.35: Koncert v miniaturi; 16.00: Rapsodija; 16.35: Vaši izbranci; 19.50: Simf. glasba; 20.35: Filmske novosti; 21.45: Glasba v večeru; 22.10: Jazz.

III. program

18.30: Likovna umetnost; 18.45: Satelijeve skladbe; 19.20: Znanstvena oddaja; 19.30: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Bach in Liszt; 21.30: Honeggerjeve skladbe; 22.15: Italijanski Jug, in evropska kultura; 22.45: Stare orgle v Evropi.

Slovenija

6.20: Tečaj makedonskega jezika; 8.05: Jutranji divertimento; 8.55: Pisani svet pravljic; 9.25: Glasba ob delu; 10.15: S pesmijo po Bolgariji; 10.45: Človek in zdravje; 10.55: Glasbena medigra; 11.00: Pozor, nimaš prednosti; 12.05: Zabavna glasba; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabavna glasba; 13.30: Ruske skladbe; 14.05: Za šolarje; 14.35: Od Sofije do Moskve; 15.05: Zabavna glasba; 15.40: Komorni zbor RTV; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Chopin; 17.30: Iz fonoteke radia Koper; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Mojstri orkestrske igre; 18.45: Ljudski parlament; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Lahka glasba; 20.30: Koncert v studiu 14; 21.30: Glasbeni nokturno; 22.10: Od popevke do popevke; 23.05: Literarni nokturno; 23.15: Plesna glasba.

Ital. televizija

Od 8.30 do 14.25: Šola; 16.45: Nova srednja šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: Nikoli ni prepozno; 19.00: Dnevnik; 19.15: TV razprave; 20.15: Sportne vesti; 20.30: Dnevnik; 21.00: Almanah; 22.00: Milva poje; 22.35: M. Soldati: «Il colpo gobbo»; 23.00: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00: Dnevnik; 21.15: Film «Temno ogledalo»; 22.40: Jazz v Evropi; 23.10: Sportne vesti.

Jug. televizija

17.30: Ruščina na TV; 18.00: Poročila; 18.05: «Zgodba o vetru» — slikanica; 18.20: Na črko, na črko... — igra za otroke; 19.00: TV obzornik in kulturna panorama; 19.25: S kamero po svetu — potopisna reportaža; 19.50: TV pošta; 20.00: TV dnevnik; 20.30: Propagandna oddaja; 20.45: «Los trez de Santa Cruz» — koncert španske; 21.30: «Moj brat zdravnik; 22.20: Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

KPI predlaga ustanovitev osrednje mlekarne

Pokrajinska svetovalca KPI Bergomas in Marizza sta poslala pokrajinskemu predsedniku vprašanje glede cene mleka. Cena navadnega mleka se je namreč v zadnjem času podražila od 80 na 100 lir, pasteriziranega pa od 90 na 110 lir. Pri tej podražitvi proizvajalci niso imeli nikakršne koristi. Svetovalca predlagata ustanovitev moderne centralne mlekarne, ki edina lahko izloči grosistične posrednike ter zagotovi potrošnikom pristno blago, proizvajalcem pa pravičen zaslužek.

PSDI predlaga odpravo enobarvnega odbora

Sedanja kriza v goriškem občinskem svetu je lahko pozitivno dejstvo, če bo predstavljala zaključek enobarvnega vladanja na županstvu, ki ni znalo mobilizirati širših plasti meščanov okoli vprašanj krajevnega značaja. To so ugotovili na seji izvršilnega odbora PSDI v Gorici, kateri so prisostvovali tudi občinski svetovalci stranke. Stranka hoče v okviru vladne formule vsedržavnega značaja doseči tudi v goriški pokrajini formacijo odbora levega centra. V zvezi s časopisno vestjo, da je bil dosežen sporazum o sestavi odbora levega centra, stranka pojasnjuje, da ni mogel biti dosežen noben sporazum, ker morajo o njem razpravljati vodilni organi, ki pa morajo — v dialogu med KD in PSDI — upoštevati tudi stališče PSI v velikih mestih in v vladi, kjer sodeluje. Prav tako PSDI zavrača govorice o sestankih predstavnikov stranke na občini in v pokrajinski upravi.

Opredelitev mladih socialistov

No pokrajinskem aktivu socialistične mladinske federacije, ki so ga imeli v nedeljo v Ronkah, je tajnik Rinaldo Rizzi poročal o političnem položaju v državi. Obsodil je politiko PSI in predlagal pristop k PSIUP. Polovica članov se je izrekla za nadaljevanje politike v PSI, ostala polovica pa se je pridružila, skupno s tajnikom Rizzijem, PSIUP.

Menični protesti

Po podatkih uradnega vestnika trgovinske zbornice je bilo v goriški pokrajini v drugi polovici meseca decembra 634 meničnih protestov. Od tega jih je bilo 308 v Gorici, 162 v Tržiču, 27 v Ronkah, 32 v Krminu, 26 v Gradiški, 19 v Gradežu, 18 v Skocjanu, 6 v Doberdobu, 8 v Foglianu, 7 v Zagraju, 7 v St. Petru ob Soči, 3 v Starancanu, 2 v Farri ter po eden v Marianu, Moraru, Moši, Romansu, Steverjanu, Slovrencu, Turjaku, Villessah in Sovodnjah.

Kino

VERDI. 16.30: «Mondo cane N. 2». Barvni dokumentarni film G. Jacopettija. Mladini pod 18. letom prepovedano. Zadnja predstava ob 22. uri.

CORSO. 17.00: «I giovani eroi», Rory Calhoun in William Bendix. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.15: «Cavalca vaquero», Robert Taylor in Ava Gardner. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.00: «Parigi proibita», D. Saval in Paul Meurisse. Ameriški črnobeli film. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, na Travniku, tel. 29-72.

V OKVIRU DEŽELNIH VPRAŠANJ

Proučiti gospodarstvo in industrijo Gorice

Zahtevo sta sporočila županu svetovalca KPI

Občinska svetovalca KPI dr. Battello in Fulvio Bergomas sta poslala goriškemu županu predlog, naj bi se na seji občinskega sveta čimprej razpravljalo o najvažnejših vprašanjih, ki zadevajo gospodarski in industrijski razvoj našega mesta v okviru deželnega gospodarstva. S tem v zvezi navajata izjave prof. Materninija v univerzitetnem krožku v Gorici, ki je v govoru o železniškem omrežju na Goriškem predlagal okrepitev železniške zveze Gorica-Nova Gorica (ki naj postane specializirana proga za uvoz lesa in živine iz Jugoslavije) ter izgradnjo železniške proge med severnim in južnim delom Ronk, ker bi bilo takšno delo cenejše kot izgradnja nove in dolge železniške proge med Gorico in Cervignanom, da bi se naše mesto tesneje povezalo z vsedržavnim omrežjem. Na tem predavanju se je pokazala težnja po izkoriščanju vodnih prog, ki bi jih mogli uresničiti ob pomoči strokovnjakov tržaške univerze.

Padla je na dvorišču in si zlomila nogo

Sinoči ob 18.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 76-letno Olgo Simčič iz Farre, ki si je pri padcu na domačem dvorišču po vsej verjetnosti zlomila nogo. To so ugotovili pri pregledu zdravniki ter so jo pridržali na zdravljenju.

INŽ. QUIRINO RIGONAT je bil z dekretom, ki ga je podpisal minister Medici, imenovan za novega predsednika trgovinske zbornice v Gorici. Dekret bo postal veljaven, ko ga bo podpisal še minister Ferrari Agradi

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Trije vojaki in njihovi pomagači obsojeni zaradi tatvine avtomobilov

Obtoženi so bili tudi vloma v tobakarno v Tržiču in v zlatarno v Vidmu

Pred goriškim okrožnim sodiščem so v ponedeljek zvečer zaključili razpravo proti trem vojakom: 22-letnemu Enricu Adelliju iz Rima, 21-letnemu Mariu Falaschiju iz Abrucov in 23-letnemu Filippu Nardiju iz Formella pri Rimu, ter proti dvema civilistoma 24-letnemu Fabriziu Carosiju in 20-letnemu Fernandu Santoniju iz Rima, ki so bili obtoženi več tatinskih podvigov v Tržiču in Vidmu. Kot je navedeno v obtožnici naj bi poleg kraje avtomobilov, v enem od katerih so se odpeljali celo v Pordenone, kjer so jih aretirali, vlomili tudi v neko tobakarno v Tržiču in v zlatarno v Vidmu. Prvi del razprave je bil že v torek prejšnjega tedna, pa so jo morali potem odložiti zaradi zaslišanja dveh prič, o čemer smo že pisali.

Pri zadnji razpravi so zaslišali omenjeni priči, ki sta povedali, da sta videli obtožence, ko so odšli proti svetlemu avtu Fiat 600 potem ko so vprašali, kaj govorijo v vojaškem taborišču (blizu Doberdoba) v njihovem pobegu, ter so se z avtom potem tudi odpeljali.

Državni tožilec dr. Diez je v svoji obtožbi ugotovil, da so za nekatere tatvine jasni dokazi in tudi za druge je ugotovljena krivda obtožencev. Zato je zahteval za Adellija dve leti in 10 mesecev zapora ter plačilo 100 tisoč lir globe ter poleg tega še 16 mesecev vojaškega zapora, 30 mesecev zapora in globo 100 tisoč lir za Falaschija, 50 mesecev zapora in 130 tisoč lir globe za Nardija in po 29 mesecev zapora ter po 95 tisoč lir globe za vsakega od obeh civilistov.

Po obrambi odv. Pascolija, Turela in Forteja se je sodni dvor umaknil na posvet, ki je trajal nad poldrugo uro ter nato izrekel naslednjo razsodbo:

Adelli je bil obsojen na 34 mesecev zapora in 100 tisoč lir globe ter še na leto dni vojaškega zapora; Falaschi na 30 mesecev zapora in 100 tisoč lir globe; Nardi na tri leta in 4 mesece zapora in plačilo 135 tisoč lir globe, oba civilista pa vsak na 2 leti in tri mesece zapora in po 95 tisoč lir globe.

Drž. tož. dr. Diez; preds. sod. dr. Storto, sodnika Arculeo in De Carlo.

Saje v dimniku

Prejšnjo noč nekaj pred polnočjo so poklicali gasilce v stanovanje Luigija Ussaia v Ul. Mameli 8, kjer so se vnele saje v dimniku. Po poldrugournem delu so gasilci odstranili vsako nadaljnjo nevarnost. Povzročena škoda znaša okrog 50.000 lir.

Vlomilci obiskali županstvo v Ronkah

Neznani vlomilci so v ponedeljek ponoči izkoristili mraz in meglo ter vlomili v županstvo v Ronkah, kjer so v železni skrinjici, ki je bila zaklenjena v neki omari, našli 230.000 lir v denarju in poleg teh odnesli tudi več uradnih papirjev. V poslopje so prišli skozi dvoriščna vrata na zadnji strani, ki so jim vlomili ključavnico. Od tu so krenili po sobah, kjer so občinski uradi, dokler se niso ustavili v uradu občinskega ekonoma. Tu so vlomili leseno navojnico pri omari, ter odnesli železno skrinjico z vso njeno vsebino.

Nekaj dni poprej so vlomilci obiskali tudi prostore trošarinskega urada INGIC v pritličju hiše v Ul. Roma 37. Tam pa plen ni bil tako bogat in se prav gotovo ni izplačalo riskirati, saj so odnesli le kakih 9 tisoč lir. Obe tatvini so prijavili karabinjerjem, ki iščejo vlomilce.

O cesti in vodovodu v Jamljah

Odkar so zasuli vodovodne cevi, je občinska cesta po stari vasi v Jamljah precej razrita. Promet po njej je zelo otežkočen, ker je polna lukenj. Podjetje, ki je polagalo vodovodne cevi, je jarek zasulo kar z bagerjem, ki delo opravi samo polovično. Potrebno bi bilo cesto zravnati, kot je bila ravna poprej. Podjetje se izgovarja, da to ni njegova naloga. Vaščani pa želijo, da bi se cesta popravila vsaj za silo, ker je slaba po vsej dolžini.

Nadaljujejo se dela pri napeljavi vodovoda od napajalne cevi do števcev. Za napeljavo vodovoda so se odločili vsi prebivalci iz Jamelj, ki so že sklenili pogodbo s podjetjem. Delavci ob pomoči dveh pnevmatičnih kladiv zgradijo na teden po pet odcepkov. Tako se bo delo nadaljevalo še kakšen mesec ali pa tudi kaj manj.

Davki na vpogled

Goriški župan sporoča, da so dne 22., 23., 24., 25. in 26. t.m. na protokolnem uradu na ogled občinstvu seznami občinskih davkov. Ogledajo si jih lahko med uradnimi urami. Proti odmeri davkov je možen priziv na prefekta.

* * *

* *Goriški župan dr. Poterzio* je včeraj obiskal vojaško postojanko polka «Nembo» na Sabotinu. Spremljal ga je polkovnik Stefani z dvema oficirjema.

V SOBOTO, 25. JANUARJA ob 20. uri bo v Slovenskem dijaškem domu na Svetogorski cesti v Gorici

produkcija glasbenih šol

iz TRSTA, SEMPETRA in GORICE

Nastopili bodo gojenci glasbenih šol.

Vabljeni

Občudovalci narave so zavozili s ceste

Včeraj okrog 13.30 so se peljali s svojim avtomobilom Fiat 600 32-letni Narciso Farisato iz Vicenze in njegova 22-letna žena po državni cesti od Devina proti Tržiču. Ker je bilo lepo vreme in prav tako lep razgled, sta bila oba zaverovana v občudovanje panorame v taki meri, da je avto ušel vozaču s ceste in obtičal v obcestnem jarku. Na kraj je prišla izvidnica cestne policije iz Tržiča, ki je pomagala ljubiteljema narave iz zagate in napravila zapisnik. Na srečo je bila pri nezgodi le žena laže ranjena ter so ji nudili prvo pomoč v tržiški bolnišnici.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 11,1 stopinje nad ničlo ob 14.10, najnižjo 10,2 stopinje pod ničlo ob 5.30. Povprečne dnevne vlage je bilo 40 odstotkov.

šport šport šport

PO TEKMOVANJU V MADONNI DI CAMPIGLIO

Nemci resni kandidati za olimpijske lovorike

Računati pa bodo morali predvsem na Avstrijce

TRIDENT, 21. — Nad tekmovanje «3 - Tre», ki je privabil v Madonno di Campiglio najboljšo smučarsko elito je padel zastor. Tako smo se znašli v obdobju, ki bo doseglo višek v zimskih olimpijskih igrah v Innsbrucku. To se vidi tudi v Madonni di Campiglio, kjer Italijani, Francozi in Američani nadaljujejo s treningi, ki jih bodo zaključili tik pred odhodom v olimpijsko metropolo. Včeraj se je ameriški moški reprezentanci pridružila tudi ženska ekipa, ki šteje v svojih vrstah odlično Joan Saubert. Nasprotno so tridentinski športni center zapustili Avstrijci, Nemci in Švicarji. Ti bodo preživeli nekaj dni dopusta v krogu družin, nato pa se bodo podali naravnost v Innsbruck.

Najbolj zadovoljen nad rezultati tekmovanja «3 - Tre» je brez dvoma trener zahodnonemških smučarjev Hans Peter Lanig. Dve zmagi v dveh dneh ni vsakdanja stvar in zato je radevolje privoščil članom svoje reprezentance dva dni odmora. «Za nas» je zadovoljno izjavil Lanig, «je vse končano. Mi smo pripravljeni. Dovolj je s treningi.»

Lanig, ki je dosegel zavidljiv napredek, ima na razpolago desetino smučarjev, med katerimi so Bartels, Leitner, Bogner in Wagnerberger, ki se lahko odlično uvrstijo v najbolj napornem tekmovanju, v smuku. Če izvzamemo Ludwiga Leitnerja, so ostali člani mladi, katerih imena so prišla šele zadnji čas na dan. To pomeni, da se bodo Nemci predstavili na olimpijski oder kot favoriti za zlate lovorike.

Ne smemo pozabiti na Švicarje, ki so z Minschem, Giovanolijem in Gruenenfelderjem vedno pripravljeni na kako presenečenje.

Zmaga v kombinaciji tridentinskega tekmovanja je pripadla Karlu Schranzu. Avstrijci pa imajo na razpolago celo vrsto odličnih tekmovalcev, ki nosijo zveneča imena Zimmermanna, Nennniga, Messnerja, Adalberta, Leitnerja, Nindla in Diegruberja. Vsi sicer niso «asi», vendar so atleti visokih sposobnosti in zmožnosti. Leinter je v Madonni di Campiglio nekoliko razočaral, vendar to Avstrijci ne jemljejo preveč resno, ker so mnenja, da se je smučar hotel izogniti nevarnosti kake poškodbe, ki bi ga odrezala od olimpijskih borb.

Najbolj pa so razočarali Francozi, pa čeprav imajo smučarje kot so Perillat, Killy, Lacroix, Bonlieu, Viollat in Stamos. Njihov trener Bonnet, katerega so vprašali kakšne upe ima za olimpiado, je kratkomalo molče samo razširil roki.

Italijani se bodo skušali uvrstiti med prvo petnajstorico. To upa njihov tehnični komisar Fabre, ki pa verjetno ni preveč prepričan v to možnost. Carlo Senoner, verjetno trenutno najboljši italijanski alpski smučar, zaradi poškodbe ne bo mogel v Innsbruck. Zato bosta italijanske barve branila Alberti in Milianti, ki spadata med staro gardo. Ostali kandidati pa so Mahlkneckt, De Nicolò, Pedroncelli, Fill, Quaglia in Piazzalunga.

* * *

CORTINA, 21. — Bruno Alberti, ki je član italijanske reprezentance alpskih smučarjev za olimpiado, je danes med treningom v Madonni di Campiglio padel in se ranil po levi roki. Albertija so nemudoma poslali v Cortino, kjer mu je prof. Alaria ugotovil zlom člena kazalca leve roke. Čeprav se bo moral Alberti zdraviti kakih 20 dni, kaže, da bo vseeno nastopil v smuku zimske olimpiade. Alberti bo odpotoval v Innsbruck 25. t. m., kjer bo na kraju tekmovanja zaključil priprave.

* * *

ST. GERVAIS, 21. — Na podlagi odličnih rezultatov, ki jih je dosegel na zadnjih tekmovanjih, si je Pierre Stamos zagotovil mesto v francoski reprezentanci alpskih smučarjev za Innsbruck. Stamos bo zamenjal Julesa Melquionda, ki bo tako odpadel. Ta sklep je danes sporočil predsednik športnega odbora francoske smučarske zveze Jean Vincent.

TEHERAN, 21. — Iranski šah Reza Pahlevi bo jutri s soprogo Farah Dibo odpotoval v Innsbruck, kjer bo prisostvoval zimskim olimpijskim igram.

BOKS

VARŠAVA, 21. — Italijanska boksarska mladinska amaterska reprezentanca je nocoj pred 12.000 gledalci izenačila 10:10 v dvoboju z ustrezno poljsko ekipo.

* * *

FLINT, 21. — Komaj sedemnajstletni amaterski boksar Forest Whright, ki je v soboto doživel poraz s k. o., je včeraj umrl zaradi možganske krvavitve.

VČERAJ POPOLDNE V INNSBRUCKU

Generalka otvoritvene svečanosti olimpiade

Prevoz snega na tekmovalne proge

DUNAJ, 21. — Danes popoldne je bila na zimskem stadionu Berg Isla generalka otvoritvene svečanosti letošnje zimske olimpiade, ki bo od 29. t. m. do 9. prihodnjega. Na današnji preizkušnji je bilo udeleženih 1500 srednješolcev, vojakov v olimpijski uniformi in «hostess».

Bivši smučarski svetovni prvak Josl Rieder je prižgal olimpijski ogenj, dijaki in «hostess» pa so izvedli mimohod z zastavami 37 držav, ki se bodo udeležile zimskih iger.

Vse okoli Innsbrucka pa se smučarji pripravljajo za nastope za kolajne. Na progi Iglsa, ki je v odličnem stanju in zelo hitra, so trenirale posadke štirisedežnih bobov. Najboljši čas je zabeležila Montijeva posadka II pred nemško, kanadsko itd.

V Seefeldu pa nadaljujejo s treningi tekmovalci nordijskih panog. S prihodom sovjetskih, švedskih, kanadskih, nemških, ameriških in češkoslovaških tekmovalcev, se je število udeležencev močno povečalo.

Finci so danes izvedli izbirno tekmovanje na 10 km dolgi progi. Svetovni prvak na 30 km Eero Maentyranta je bil daleč najboljši, medtem ko je na 5 km dolgi progi prevladovala v ženski konkurenci Mirja Lehtonen. V skokih pa se je najbolje odrezal predstavnik SZ Pjotr Kovalenko, ki je pristal pri znamki 78 m, medtem ko je njegov rojak Kamenski skočil samo pol metra manj. Teh treningov so se udeležili poleg sovjetskih tudi ameriški, kanadski, češkoslovaški in avstrijski skakalci.

V Axamer Lizumu, kjer bodo skoraj vsa tekmovanja v smuku, 650 vojakov dela od 10 do 12 ur dnevno. Vojaki namreč neprestano prevažajo sneg, ki je zaradi slabih razmer nujno potreben na tekmovalnih progah. Predvidevajo, da bo potrebnih še 450 prevozov, s katerimi bodo pripeljali iz doline Schitza še 1.800 kubičnih metrov snega.

VČERAJ V GORICI PRIJATELJSKA KOŠARKA

Pred nabito dvorano Kalev: Goriziana 97-78

Tekma brez razburljivih trenutkov

Dvorana Ginnastice Goriziane je bila za včerajšnjo prijateljsko tekmo med Goriziano in Kalevom iz Tallina (Estonska sovjetska socialistična republika) zasedena kot za velike prilike, kadar igra naša petorica s Simmenthalom, Ignisom in podobnimi ekipami zvenečih imen. Ni bilo razburljivih trenutkov, ko bi gledalcu zastajala sapa zaradi preokreta v igri, kakršnega so doživeli na primer z ljubljansko Olimpijo. Kalev je takoj prešel v vodstvo in vodil zanesljivo z dokajšnjo razliko košev do konca. Gostje so igrali s strogim kritjem, ki ga do konca niso opustili. S posameznimi hitrimi prodori in dolgimi meti čez celo igrišče so pridobivali dragocene točke.

Goriziana je zaigrala izvrstno po zaslugi Zorzija, ki je nosil levji delež bremena včerajšnje tekme. Igral je skoraj ves čas in je bil vseskozi duša napada in celo realizator. Za Goriziano so dali koše naslednji igralci: Ponton 7, Zorzi 12, Vescovo 13, Krainer 21, Bisesi 16, Cristiancich 4, Cella 2, Nanut 3.

Po prvem polčasu, ki se je zaključil v korist gostov 49:41, je Goriziana zaigrala z velikim poletom. Prvih deset minut drugega polčasa je pripadal njej. Tedaj se je približala Kalevu za 7 točk. Po trinajsti minuti igre, zlasti pa po Zorzijevem odhodu, ki ga je sicer nasledil dobri Zorzon, se je začela razlika v koših čedalje bolj večati. Tekma se je zaključila z rezultatom 97:78.

Kalev je šesti na lestvici sovjetskih košarkarskih moštev. Danes odpotuje v Benetke, kjer bo igral z Reyerjem, potem pa bo iz Milana odletel v Kijev, kjer se bo 26. t. m. začelo vsedržavno sovjetsko prvenstvo.

Ne ravno najboljše sta sodila Mazzarolli iz Trsta in Miniussi iz Gorice.

SMUČARSKE TEKME V ŽABNICAH

10 najboljših dijakov bo tekmovalo v Cortini

Med njimi tudi dijaka slovenskih šol Maja Leban in Marjan Kranner

V lepem vremenu so bile v nedeljo v Žabnicah smučarske tekme, ki jih je priredilo šolsko skrbništvo iz Gorice. Udeležili so se jih dijaki slovenskih in italijanskih srednjih šol v Gorici. V Kanalsko dolino so se odpeljali s tremi avtobusi. Prof. telovadbe Kranner je pripravil progi za tek in veleslalom ter vodil tehnično stran tekmovanja.

Za finalno tekmovanje, ki ga INA prireja v Cortini v nedeljo 26. januarja, se je plasiralo 10 zmagovalcev, med katerimi sta tudi dijaka slovenskih šol Maja Leban in Marjan Kranner.

V kategoriji juniorjev, ki so tekmovali na 400 m dolgi progi s 14 vrati, je zasedel prvo mesto Pavel Barnaba iz italijanske realne gimnazije s 45"6; drugi je bil Marco Di Blas; tretji pa Pavel Danelon.

Dekleta (juniorke), dolžina proge 300 m, 12 vrat: 1. Vera Cotti (ital. tehnični zavod) 43"8; 2. Maja Leban (slov. učiteljišče).

Naraščajniki (ista proga kot za dekleta): 1. Marjan Kranner (slov. srednja šola) 37"7; 2. Fanio Maresi 45"2; 3. Giovanni Morassi 55"5.

Naraščajnice: (200 m, 6 vrat): Laura Kreiner (ital. tehnični zavod) 31"; 2. Bressan 33"2; 3. Maria Cristina Cenisi 34"5.

Kategorija dečkov (ista proga kot za naraščajnice): 1. Franc Mermolja (slov. srednja šola) 28"6; 2. Marco Morassi 28"6; 3. Marko Kranner (slov. srednja šola) 30"6.

Tek juniorjev na 3 km: Tait Alessandro. Tek naraščajnikov na 2 km: 1. Marjan Kranner (slov. šola) 15'02", 2. Marko Kranner (slov. šola) 18'55".

KOŠARKA V BOLOGNI

Beograd 88 Knorr 82

BOLOGNA, 21. — V nocojšnjem prijateljskem košarkarskem srečanju je petorka Beograda premagala bolonjski Knorr 88:82. Prvi polčas se je zaključil z Bolonjčani v vodstvu s 46:39.

Beograjčanom se je posrečilo v finalu doniteti in prehiteti domačine. To pa zaradi večje svežine in vztrajnosti. Najboljši je bil seveda Korač, ki je dosegel 40 točk, od katerih 22 s kazenskimi streli. Od Jugoslovanov sta se izkazala še Nikolić in Bojović, medtem ko so bili pri domačih najboljši Rossi, Giomo in Lombardi. Gledalcev je bilo 2000.

ARTHUR CONAN DOYLE

NEDELJSKA PRILOGA

HUMORESKA

Iz angleščine prevedel France Magajna

(A.C. Doyle, avtor vsemu svetu znanega detektiva Sherlocha Holmesa, je po šolanju postal zdravnik. Po raznih precej zanimivih doživljajih je pozneje ta posel opustil in se je posvetil književnosti. Poleg znanih detektivk je napisal še mnogo drugih del, romantičnih, utopističnih in pustolovskih, le kot humorista ga nismo poznali. Pa je tudi za to zvrst literature imel precej smisla, kar naj izpriča tudi ta humoreska.)

Bilo je zimskega večera ob šestih. Mister Pomeroy, ki je bil lastnik tiskarne, je pravkar nameraval zapustiti svojo pisarno, ki je bila v ozadju stavbe, ter oditi domov v stanovanje v prvem nadstropju iste hiše spredaj. Komaj pa je naredil nekaj korakov, mu stopi na pot tiskarski delavec Murphy. Ta Murphy je bil miren in večno ravnodušen mladenič, tolstega obraza in zaspanih oči. Narava ga je obdarila z velikim zakladom brezbrižja in vsako odkazano mu delo je opravil brezčutno, ne da bi kdaj vprašal zakaj, čemu ali kako. Taka lastnost je navadno vselej nvale vredna, včasih so pa seveda tudi izjeme.

«Ob vhodu sta dva neznana prišleka, ki bi rada govorila z vami,» je povedal Murphy in izročil gospodarju dva bela listka.

Mister Pomeroy je vzel vizitki in bral na njih:

«Mister Robert Anderson in miss Julija Dunkan. Hm! Ne poznam teh ljudi. No, privedite jih noter.» In mister Pomeroy je spet sedel za mizo v pisarni.

Najprej je vstopil dolg in mršav mladenič obupno žalostnega obraza, takoj za njim pa se mlado dekle v črni obleki, pledega in še bolj turobnega obličja. Po zadržanju in obleki je bilo soditi, da sta odlični osebi, ki pa trpita od neke težke žalosti.

«Gotovo poznate to revijo,» je rekel mladenič in potegnil iz žepa snopič s sivimi platnicami. Na prvi strani platnic je bila narisana velika cerkev z nekim besedilom okoli nje. «Ta revija je mesečnik, ki ga izdaja naša verska ločina svete Olivije in se imenuje preprosto 'Cerkveni list'. V ožjem pomenu je to glasilo naše župnije. Prijateljica miss Dunkan tu in jaz sva urednika, revijo pa tiskamo...»

«V tiskarni Elliot in Dark, ki ima svoje prostore doli v središču mesta,» mu je segla v besedo spremljevalka, ker je bilo videti, da se njemu jezik nekam nerodno zapleta. Potem je nadaljeval on: «Ta tiskarna je pa nenadoma zaprla vrata in komaj da nam je natiskala zadnjo izdajo. Pa je nastala potreba, da dodamo tej številki še nedeljsko prilogo in vsa zadeva je postala tako hudičevsko...»

«On hoče namreč reči,» ga je hlastno prekinila deklica, «da bi bila ta priloga za versko življenje v naši župniji zelo spodbudna; nekaka ostroga za zaspance tako rekoč.»

«In iz tega razloga,» je nadaljeval on, «smo sklenili, da dodamo prilogo že sedanji številki Cerkvenega lista. Ni velika stvar. En sam list njegove ga formata, dve strani torej. Besedilo imamo tu že natipkano in do zadnje pičice urejeno.» Vzel je iz žepa dvakrat preganjeno polo papirja. «Ni več potrebno, da bi kdo besedilo pregledoval. Smo že mi poskrbeli, da ni v njem jezikovnih ali drugih napak. Zadeva je namreč taka, da se nam silno mudi. Potrebujemo petsto izvodov, ki morajo biti natiskani čim hitreje.»

«Že zdaj smo v zamudi,» je dodala deklica. «Jutri dopoldne mora biti revija s prilogo vred dostavljena naročnikom. Če bi nam vi ne mogli zajamčiti, da boste to delo opravili v zahtevanem času, se morava takoj napotiti v tiskarno tvrdke Ferguson in Co., ki baje prevzame vsako tudi najnujnejše delo in ga zadovoljivo izvrši. Niti minute zavlačevanja ne moremo trpeti.»

«To je popolna resnica,» je dodal otožni mladenič.

Mister Pomeroy je vzel natipkano polo ter jo površno preletel z očmi. Za trenutek mu je pogled obstal na stavku «Naš prečastiti in priljubljeni gospod župnik Teofil Sharp...» Potem je bila omenjena neka skofija in nekaj drugih za cerkev važnih sporočil. Mister Pomeroy se je hitro odločil. Poklical je iz tiskarne pomočnika in mu vrgel rokopis. Z nekaterimi stavki mu je pojasnil zadevščino ter dodal: «Loti se tega dela takoj in ne oklevaj!»

«Najina želja je,» je rekla miss Dunkanova, «da plačava naročeno delo takoj.» Odprla je torbico. «Prosim sprejmite tale bankovec za pet funtov in si plačajte iz njega, kar vam gre. Če bo kaj ostalo, nam boste že pozneje povrnili. Treba je da se vse vrši pošteno in brez dvomov. Naju niste videli še nikoli in ne marava, da bi nas tudi skrivoma sumljivo gledali.»

«No, no,» je dejal mister Pomeroy in se dobrohotno nasmehnil. «Kam bi pa prišli, če ne bi zaupali niti cerkvenemu mesečniku!»

«To je seveda res,» je rekel mladenič, «vendar je tudi za nas ugodno, da plačamo naše obveznosti takoj. Na tole vas pa morava ponovno opozoriti. Naročeno delo mora biti brezpogojno narejeno do desete ure jutri. Morate se potruditi, da bo. In ko boste dokončali, naj kdo od vaših uslužbencev odnese zavoj na naslov Colgrove Road No. 16. Velja?»

«Natančno tako se bo zgodilo,» je mister Pomeroy resnobno obljubil.

Mlada človeka sta odhajala, na pragu pa se miss Dunkan še enkrat obrne.

«Na vsakem listku priloge postavite pod spodnjo črto ime vaše tiskarne. Ne pozabite na to, ker zakon tako zahteva. In če bomo zadovoljni, je možnost, da bomo v bodoče naš mesečnik tiskali pri vas.»

«Bodite brez skrbi. Na vsaki tiskovini, ki jo mi natiskamo, je jasno natisnjeno tudi naše ime.»

Mlada človeka sta odšla. Ko sta dosegla konec hodnika in zavila proti izhodu, sta se iznenada burno objela.

«Mislim, da sva jo krasno izpeljala,» je rekel on. «Neverjetno gladko je nama šlo,» je potrdila ona. «Na tisti petak sem se pa le jaz domislil,» je dejal on ponosno. «Sijajno!» je vzkliknila deklica. «Ujel se je na trnek kakor lačna riba.»

«Bilo je res perfektno,» je še enkrat potrdil on, nakar sta lahkih nog odbrzela v nastopajočo noč.

Ravnodušni Murphy je marljivo postavljal dolgo besedilo rokopisa in ko je s stavljanjem končal, je pognal mali tiskarski stroj. Med stavljanjem ne navadnega gradiva je bilo videti, da se odlično zabava, kajti od časa do časa se mu je dobrodušni obraz razširil, kakor da ga razganja neukrotljiv smeh. Res, ta stvar, ki naj jo zdajle natisne, je bila čudovito nenavadna. Česa podobnega ni pravzaprav bral še nikoli. Sevda se njega prav nič ne tiče. Izvežban je bil v svojem poslu, izkušnje so ga pa naučile da je zmeraj najpametneje ubogati vse, kar mu je ukazano.

Tako je bil zavoj naročene nedeljske priloge naslednje jutro že zarana natiskan in pripravljen in Murphy ga je bil sam odnesel, da ga odda na povedanem naslovu. Začudil se je, ko je med potjo tja naletel na mladega urednika, ki ga je čakal že na ulici v bližini. Vse na njem je kazalo, da ga zamuda mesečnika močno vznemirja. Ej, biti urednik cerkvene revije je brez dvoma težavna zadevščina.

Preden je bomba eksplodirala, je preteklo polnih štirilindvajset ur. Lahko povemo, da je ta eksplozija skoro na drobne koščke raznesla mistra Pomeroya in njegovo družino, vsaj v prispodobnem smislu. Kot prvi znanilec nesreče je bilo naslednje pismo, ki ga je bil prejel:

Spoštovani gospod!

Skoraj si ne moremo misliti, da ste brali vsebino tiste tako imenovane 'Nedeljske priloge' mesečnika, ki ga izdaja župna cerkev svete Olivije in ki je bila danes razdeljena med vse člane kongregacije. Ko bi namreč vsebino poznali, je dvomljivo, da bi se drznili postaviti svoje ime in naslov na vsak list. Menda ni potrebno poudarjati, da boste o zadevi še mnogo slišali. Kar se pa tiče mojih zob Vam moram pa le povedati, da so še zmeraj zdravi in da nisem bil zaradi njih še nikoli pri zobozdravniku.

S spoštovanjem

Vaš James, Wilson, major.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, tržaške in goriške pokrajine se